

Največji slovenski tednik v Zedinjenih državah
Izhaja vsako sredo.
NASLOV
uredništva in upravn
ništva:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

The largest Slovenian
Weekly in the United
States of America.
Issued every
Wednesday
OFFICE:
1951 W. 22nd Place
Chicago, Ill.

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

No. 8. Štev. 8.

Chicago, Ill., 28. februarja (February) 1917

Leto III. Volume III.

Ameriške vesti.

PREDSEDNIK WILSON PRED KONGRESOM.

Washington, D. C., 26. febr. — Kakor pričakovano in napovedano, je prišel danes popoldne točno ob 1 uri predsednik Wilson zopet pred zbrane senatorje in kongresnike v kongresni zbornici namenoma naprositi zastopnike ljudstva pravice, da bi se postavilo Združene države v stanje oborožene nevtalne sile in bi se naj s tem odvrnilo pretečo nevarnost nemške submarinske vojne.

Predsednik Wilson je pred zbranimi kongresniki in senatorji povdarjal, da se krši dandanes vedno bolj in bolj na morju zamajene pravice nevtalnih Združenih držav, ker se z nemško blokado ogroža življenje mirnih Američanov, in potaplja naše nevtalne parnike. Prosil je torej v kongresu, naj se mu da pravico ukreniti vsakojake potrebne korake za odstranitev teh krivice; da naj se vse ameriške parnike opremi z orožjem, da naj se istim dovoli v svrhu varnosti za spremstvo ameriške bojne ladje in da naj se v svrhu obrambe dovoli iz državne blagajne tudi potrebno svoto denarja. S tem je hotel predsednik Wilson pokazati Nemčiji, da so Združene države vedno pripravljene štiti svoje pravice bodisi že na ta ali oni način in da se naša vlada ne boji dosti nemških groženj.

V svojem daljšem, zbornem sestavljenem govoru je predsednik Wilson prosil navzoče zastopnike ameriškega ljudstva, da naj mu v tem kritičnem času stoji vsi ob strani, ali da naj ga podpira ves ameriški narod. Govoril je ravno tako, kakor pred nekaj tedni, ko se je tudi osebno mudil v kongresu radi naznanila o pretrganju diplomatske zveze med Združenimi državami in Nemčijo. Vendar je predsednik povdarjal, da je prijatelj miru, da ne želi vojne. To prijateljstvo glede miru pa nikakor ne bo zamoglo ostati z žrtvami Američanov, kršenjem naših pravic ali z odpravo ameriške zastave na morju.

Glede ohranitve miru se je predsednik Wilson izrazil sledeče: "Trdno upam, da ne bo potreba staviti vsepovsod v akcijo naše armadne sile. Ameriško ljudstvo ne želi tega in naše želje se strinjajo z željami ljudstva. Jaz sem prijatelj miru in bi rad ta mir ohranil toliko časa, kolikor mi bo mogoče. Jaz s tem ne predlagam, ali ne nameravam započeti kake vojne, niti ukreniti kakega koraka do iste. Vojna lahko nastane sama vsled krivičnih dejanj in napadov naših nasprotnikov."

V svojem govoru je predsednik Wilson navedel dva slučaja, da so Nemci na krivičen način nedavno potopili zopet dva ameriška tovarna parnika, ali ladje: "Housatonic" in "Lyman M. Law".

Ko je prosil predsednik Wilson pomoči od strani kongresa, je omenil, da tega ne prosi v svojo lastno korist temuč za korist vsega ameriškega ljudstva. Pri tem je rekel: "Mi, tukaj zbrani smo le služabniki ljudstva, in moramo delati torej celokupno po najboljšem koristnem načinu. Štiti ti moramo življenje našega ljudstva in našo trgovino v sedanjih burnih časih z diskrepcijo — vendar pa s popolnoma čistimi in trdimi nameni."

Ko je predsednik Wilson zaključil svoj govor, so mu demokrati burno plaskali več minut; vendar se ni čulo posebnega aplavza od strani republikanskih senatorjev. Tega zgodovinskega zasedanja v kongresu so se udeležili člani najvišjega sodnega sodišča, dalje člani kabineta: tajnik Redfield,

Baker, Daniels, Wilson, Houston, McAdoo, vrhovni pravdnik Gregory in vrhovni poštar Burleson. Na galeriji diplomatov so pa sedeli: angleški poslanik Sir Cecil Spring-Rice; francoski poslanik Jules Jusserand; ruski poslanik Jurij Bekmetov; minister za Švice Dr. Ritter in argentinski poslanik Naon.

POSEBNO ZASEDANJE KONGRESA.

Takoj, ko je predsednik Wilson zapustil po svojem dovršenem govoru kongresno zbornico, je kongresnik Fess iz Ohio stavil na zborovalce skupni predlog za sklicanje posebnega kongresnega zasedanja, ki naj bi se otvorilo prvi ponedeljek v mesecu aprilu. Pri tem je čital Fess točko iz konstitucije Združenih držav in naglašal, da se glasom postavbe lahko otvori v slučaju potrebe izvanredno zasedanje kongresa.

Težko, da se bo tekom 6 dni zamoglo že sedaj glasovati v kongresu in senatu o Wilsonovi resoluciji, ker zahtevajo nekateri kongresniki več časa, da bi zadevo dobro preštudirali in se pripravili na glasovanje. O celi stvari se bo najbrže šele pri posebnem zasedanju meseca aprila glasovalo.

600 TOPOV NA RAZPOLAGO.

V raznih vojaških arsenalih ob Atlantiku je okrog 600 pripravnih topov na razpolago, katere bi se lahko dalo na ameriške poštno parnike v svrhu obrambe. Ti topovi so različnega kalibra, da se lahko strelja z njim z 1 funt težkimi kroglicami do 6 palčnih. Vse ameriške poštno parnike bi se lahko oborožilo s temi topovi tekom 1 tedna, za tovarne parnike bi pa vzelo več časa. V obče ima naša vlada toliko manjših in neravnih topov na razpolago, da bi se lahko vse ameriške poštno in tovarne parnike z njimi oborožilo že tekom 10 dni.

CUNARSKI PARNIK "LACONIA" TORPEDIRAN.

New York, N. Y., 26. febr. — Veliki, 18.000 ton prostornine zavzemajoči cunarski parnik "Laconia" je bil sinoči blizu irskega obrežja od neke nemške podmarnike torpediran in potopljen. "Laconia" je vozila iz New Yorka proti Liverpoolu in je bilo v prvem razredu 33 potnikov, v drugem 42, moštva ali mornarjev pa 216; skupaj je bilo torej na tem potopljenem parniku 291 oseb.

V glavni urad Cunard parobrodne družbe je došla danes iz Liverpoola sledeča brzojavka: "Naznanjamo z obžalovanjem, da je bil sinoči od nemškega torpeda potopljen parnik "Laconia"; do slej se pogreša samo 1 osebo, vsi ostali so rešeni."

Na tem parniku se je vozilo več Američanov in sicer so bili med temi: Floyd P. Gibbons iz Chicagu, Mrs. Albert T. in Elizabeth Hoy, Chicagu, Mrs. F. G. Harris, New York, A. G. Kirby, Banebridge, N. Y. Rev. Jos. Waring, New York, Miss Phyllis Baker, New York.

Semkaj se kasneje neuradno poroča, da se pogreša še 76 mornarjev potopljenega parnika "Laconia", izmed katerih je bilo 21 Američanov.

"Laconia" je zapustila New York dne 16. februarja t. l. v smeri proti Liverpoolu. S sabo je vozila poleg potnikov tudi 5000 vreč ameriške pošte, določeno za Evropo ter za približno \$1.000.000 vrednosti bonrov in obveznic za bančno tvrdko J. P. Morgan & Co.

"Laconia" je bila eden izmed najnovejših parnikov "Cunard" družbe, zgrajena l. 1912 v New Castle; dolga je bila 600 čevljev, 71 čevljev široka in je rezala vodo 40 čevljev globoko; v svrhu varnosti je bila tudi oborožena s 1

Naznanilo.

Slovenskim katoliškim društvom, ki pripadajo k cerkvi sv. Štefana v Chicagu, naznanjam, da naj se pripravijo za skupen prejem svetih zakramentov letos v sledečem redu:

Društvo Marija Pomagaj št. 78. K. S. K. J. in društvo sv. Neže W. C. O. F. ima spoved v soboto, dne 3. marca in sv. obhajilo, dne 4. marca med 8. sv. mašo.

Društvo sv. Jurija št. 960. C. O. F. ima spoved v soboto, dne 10. marca in sv. obhajilo, dne 11. marca med 8. sv. mašo.

Društvo sv. Alojzija št. 47 K. S. K. J. ima spoved v soboto, dne 17. marca in sv. obhajilo, dne 18. marca med 8. sv. mašo.

Društvo sv. Štefana št. 1. K. S. K. J. ima spoved v soboto, dne 24. marca in sv. obhajilo, dne 25. marca med 8. sv. mašo.

Opomba 1. — Člani in članice naših katoliških društev in tudi drugi verniki naj se v postnem času potrudijo k spovedi ob sobotah že popoldne — od 2. ure naprej, da zvečer ne bo okrog spovednice prevelikega navala.

Opomba 2. — Spovedovanje med letom in v postu je vsak dan pred sv. mašo, ki je ob osmih, in po sv. maši. Ob nedeljah zjutraj je spovedovanje samo za take, ki v sobotah nikakor ne morejo priti ne popoldne in ne zvečer.

Opomba 3. — V soboto, dne 3. marca in v soboto, dne 24. marca bo cel popoldan in cel večer spo-

manjšim topom. Za "Lusitania", ki je bila potopljena meseca maja 1915 je "Laconia" največji parnik cunarske družbe, ki je postal tudi žrtev nemških submarink.

"LACONIA" POTOPLJENA NEPOSVARJENA.

London, Anglija, 26. febr. — Iz zanesljivih virov se danes semkaj poroča, da je bil parnik "Laconia" potopljen brez opomina od strani nemške submarinke. Natančnega števila žrtev na tem parniku se dosedaj še ni zamoglo doznati. "Laconia" je bila napadena sinoči blizu irskega obrežja. Domneva se, da so se potniki rešili in srečno dospeli v Queenstown.

URADNO POROČILO O POTOPLU "LACONIE".

Washington, D. C., 26. febr. — Ameriški konzul Frost v Queens-townu je poslal glede potopa "Laconie" državnemu departmentu sledeče uradno poročilo: "Cunarski parnik "Laconia" je bil dne 25. februarja zvečer ob 10 uri in 50 minut potopljen 150 milj zapadno od Fastneta. Podrobnosti še neznane. Danes se pričakuje semkaj 278 rešencev tega parnika, eden je mrtev in nekaj pa še pogrešenih."

Ta vest je došla v Washington ravno ob času, ko je predsednik Wilson držal svoj govor v kongresu in ko ga je prosil, da naj se mu dovoli več moči in pravice za omejitev in odstranitev nevarnosti nemških podmorskih čolnov.

OGROMNA BOJNA LADJA.

Washington, D. C., 26. februarja. — V državnem mornariškem departmentu so izdali načrt za gradbo nove ogromne bojne ladje, ki naj bi zavzela 80.000 ton prostornine in bi veljala 50 milijonov dolarjev. Označeno bojno ladjo se bo rabilo za obrambo panamskega prekopa. Ta bojna ladja bo dolga 975 čevljev, globoka pa 108 čevljev; nosila bo 21 — 6 palčnih topov in 21 torpednih cevi. S temi topovi se bo lahko streljalo v 12.000 milj razdalje; hitrost vožnje je preračunana na 25 morskih vozlov na uro.

vedoval tuji slovenski duhovnik. Tudi v sobotah, dne 10. in dne 17. marca bo vsaj za popoldan prišel pomagat spovedovati kak drug duhovnik, če bo le mogoče.

Opomba 4. — Velikonočno dolžnost mora pod smrtnim grehom opraviti vsak katoličan. Kdor ne stori tega, ni vreden imena: katoliški kristjan. Velikonočna doba se pričinja s prvo postno nedeljo in se konča z nedeljo Svete Trojice (to je: od 25. februarja do 3. junija.) Bolniki naj v tem času pokličejo duhovnika na dom. — Člani in članice katoliških društev! Spovednika ne pozabite prositi za spovedni listek, da se pri društvu z listkom izkažete, da ste ostali mož-beseda tisti obljudi, ki ste jo storili pri vsprejemu v društvu, da boste namreč živeli po sveti veri. Kdor ne mara prejeti svetih zakramentov naj raje sam prostovoljno od društva odstopi, ker sicer ga bodo drugi izločili.

Opomba 5. — Vsakdo naj sveto obhajilo prejme v domači cerkvi. Posebno za društva se spodobi, da vsako društvo posebej korporativno — kakor cela velika družina — pristopi k miži Gospodovi v domači cerkvi. Če bi na primer kdo spovedni listek izgubil ali bi ga od spovednika morda ne dobil, se v tem slučaju dotičnik kaj lahko sklicuje na priče, ki so ga v domači cerkvi videli pri sv. obhajilu. Toliko vsem v naznanilo in pojasnilo!

Anton Sojar, župnik.

PANAMSKA REPUBLIKA SOGLAŠA Z ZDRUŽ. DRŽAVAMI.

Panama, Panama, 24. februarja. — V narodnem svetu panamske republike se je danes enoglasno sprejelo resolucijo, v kateri se izraža simpatijo napram Združenim državam in zagotovilo, da bo navedena republika pomagala braniti v slučaju sile vse obrežje in ozemlje ob panamskem prekopu. Zaeno se je sprejelo zakonski načrt za ustanovitev posebnega vojaškega oddelka, katerega se bo pridelo vojaštvu Združenih držav, ki opravljajo sedaj službo ob panamskem prekopu.

NEMŠKI MORNARJI V BRAZILJI.

Washington, D. C. 26. februarja. — Iz Rio Janeiro v Braziliji prihaja semkaj poročilo, da je ušlo zadnje dni več interniranih nemških mornarjev iz nekega taborišča v Argentini in da so sedaj oborožene čete teh mornarjev prekorčile že brazilsko mejo pri Rio Grande do Sul in da korakajo v smeri proti Santa Catharina.

POGREB GENERALA FUNSTONA.

San Francisco, Cal., 24. februarja. — Danes popoldne ob 10. uri se je vršil tukaj pogreb, dne 19. t. m. v San Antonio, Tex. umrlega general Funstona ob obilni udeležbi vojaštva in civilnega občinstva. Pogreb je vodil general Franklin Bell, poveljnik zapadnega armadnega oddelka.

Od večer zvečer do 10. ure danes dop, je ležalo truplo pokojnika javno na mrtvaškem odru v rotundi mestne hiše; od tu so ga prepeljali v First Presbyterian cerkev, kjer se je opravilo cerkvene obrede po pastoru W. Kirk Guthrie. Iz cerkve se je vrnil pogreb po dolgi Van Ness Ave. na vojaško Presidio pokopališče, odkoder je krasen razgled na Golden Gate zaliv. Pokojni general Funston je želel, da ga pokopljejo poleg svojega sina Arthurja. Ko se je pomikala številna vrsta proti pokopališču je bilo iz neba kot iz škafa, da so bili vsi pogrebniški mokri do kože.

Ko so položili rakev pokojnega generala Funstona v grob, je oddal topniški oddelk 13 strelav pokojniku v zadnji pozdrav; istotako sta igrali dve vojaški godbi na pokopališču.

DEMONSTRACIJE VSELED DRAGINJE.

New York, N. Y., 24. februarja. — Nad 1000 žensk, večinoma revnih slojev, se je zbralo danes v veliki dvorani na Madison Square kjer se je vršil protestni shod vsled neznosne draginje; Zatem so se pa zborovalke podale proti Waldorf-Astoria hotelu, kjer so mislile, da se mudi guverner Whitman. Lastnik hotela jim je sporočil, da se nahaja guverner v nekem drugem hotelu, ali da ga ni tamkaj. Razburjene ženske pa tega niso hotele verjeti in pričele demonstrirati pred hotelom in klicati: "Me hočemo videti guvernerja. Me zahtevamo kruha, ker naši dojenčki stradajo!"

Kmalu zatem je pridrtil na lice mesta oddelk policije na konjih, ki je množico razpršil; pri tem je bila ena oseba ranjena, 4 pa aretirane.

Izmed množice zbranih žensk se je nato izvolilo deputacijo, ki je šla k guvernerju Whitmanu v hotel St. Regis. Whitman je sprejel te ženske zelo uljudno in jim je obljubil vso svojo tozadevno pomoč in da bo ukrenil z županom Mitchelnom potrebne korake za olajšavo sedanjih draginjskih razmer.

PREISKAVA DRAGINJE.

Washington, D. C., 24. februarja. — Dasiravno je nadelnik proračunskega oddelka kongresnik Fitzgerald odločno nasprotoval predlogu za dovoljenje \$400.000 v svrhu investigacije sedanje draginje, je bila ta točka danes v kongresni zbornici sprejeta z 83 proti 51 glasovi po tozadevnem odseku; sedaj pride še pred celo zbornico na glasovanje.

S tem se daje vladi pravico, da naj potroši toliko svoto v preiskavi sedanje neznosne draginje. Tozadevna posebna komisija bo široko držav, osobito po mestih uvedla stroga poizvedovanja, kdo je sedanjo draginjo povzročil in če se je morda v tem ravnalo kaj zoper Shermanov protitrujni zakon.

PODPORA ZA BEDNE.

Washington, D. C., 26. febr. — Senator Borah iz Idaho je stavil danes v senatski zbornici resolucijo, da naj dovoli država \$6.000.000 podpore v korist bednemu ljudstvu po večjih ameriških mestih.

MOLITEV ZA POMOČ BEDNIM.

Washington, D. C., 24. februarja. — Predno se je danes otvorilo zasedanje v kongresni zbornici je opravil kaplan Couden sledečo molitev za odstranitev lakote: "S tem prosimo Boga, da bi našle razne oblasti držav tu v domovini miru in obilice kako sredstvo in pota, s katerimi bi se zamoglo čezmerne cene živil spraviti zopet na staro stališče, kar bo v pomoč revnemu in stradajočemu ljudstvu. Prosimo tudi Boga, da bi se protestni prizori vsled dragnje po raznih mestih več ne ponavljali!"

OPUŠČAJTE KROMPIR!

Vsled neznosne draginje krompirja, ki je dosegel po nekaterih mestih že ceno \$4.00 pri bušlju ali \$1.00 pri "peeku", je napovedalo ameriško ljudstvo bojkot krompirja, tako tudi čebull. Namesto krompirja so sklenile previdne gospodinje kuhati riž, ki je veliko ceneji in tudi tako redilen. Po nekaterih mestih so se celo groceerji zedinili, da za sedaj sploh nadejo več kupovati in prodajati krompirja in priporočajo namesto njega naš ameriški riž, katerega se dobi že po 6c en funt.

V Chicagu so po vseh mestnih dobrodelnih zavodih in bolnišnicah te dni črtali z jedilne liste krompir in ga tudi nadomestili z rižem. Naš župan Thompson je dobil včeraj ponudbo iz Yolo okraja v Californiji za 2 milijona funtov riža po 3 in pol centa iz Texasa pa ponudbo za več vagonov riža po 3 in tri četrt cente funt na debelo. Riža je torej dovolj. Uživate riž namesto krompirja!

IZVOZ AMERIŠKEGA BLAGA V JANUARJU.

New York, N. Y., 26. februarja. — Izvoz domačega ameriškega blaga, koje se je letos meseca januarja izvozilo na raznih parnikih v inozemstvo je znašalo za 231 milijonov dolarjev več kot pa lansko leto meseca januarja. Skupna vrednost izvoženega blaga v minulnem mesecu je znašala namreč \$302.136.000; tako poroča ravnatelj carinskega urada v New Yorku.

25 VAGONOV ŽGANJA USTAVLJENEGA.

..Topeka, Kans. 24. februarja. — Na raznih obmejnih točkah države Kansas so oblasti včeraj ustavile 25vagonov razničnega žganja namenjenega proti zapadu in iztoku. To se je ukrenilo in poslalo blago nazaj vsled tega, ker je stopila v državi Kansas včeraj popoldne ob treh splošna prohibicija, ki prepoveduje izdelovanje in tudi izvoz alkoholnih pijač.

CELA ARMADA OGLEDUHOV.

Iz Washingtona, D. C., se poroča, da se je minuli teden senator Overman iz N. Carol. izjavil, da ve iz zanesljivih virov, da je v Združenih državah sedaj najmanj 100.000 organiziranih ogleduhov, najetih od raznih inozemskih držav.

Ravno sedaj leži v senatski zbornici izdela zakonski predlog glede poostrene postavbe in hude kazni ogleduhov v Združenih državah. Senator Overman bo na podlagi svoje vednosti skušal pregovoriti ostale senatorje, da naj v kongresu odobreni tozadevni predlog še bolj poostrijo.

UMRLJIVOST OTROK V NEW YORKU.

New York, N. Y., 26. februarja. — Uradno se poroča, da se je umrljivost otrok v Greater New Yorku l. 1916 za nekaj zmanjšala. Minulo leto je umrlo povprečno na vsakih 1000 novorojenih otrok 106, leta 1915 pa 107.

NEMŠKI BAZAR PRESTAVLJEN.

New York, N. Y., 26. febr. — Henry Heisman, predsednik "Državne nemške ameriške zveze" je danes naznanil, da se je za drugi teden nameravani nemški bazar v New Yorku prestavilo za nedolgo čas vsled pretrgane diplomatske zveze med Združenimi državami in Nemčijo. Tu živeči Nemci so delali za ta dobrodelni bazar velike predpriprave, ko se je pa sedaj ustavilo.

UGANKA.

Naš dični katoliški dvotednik "A. S." v Jolietu je stavil svojim čitateljem kar na prvi strani lista že dvakrat sledečo uganko, ali vprašanje: "Katoliški Slovenci v Ameriki, ali veste kdo ima zdaj molzno kravo, ki nosi zvonec K. S. K. J.?" Te abotne in satirične uganke še ni dosegel rešiti ni eden izmed številnih (!) naročnikov "A. S."

Mi pa stavimo danes članom in članicam K. S. K. J. in vsem naročnikom našega lista drugo, zelo tej podobno zastavico in sicer: "Kdo je imel v rešnici molzno kravico do leta 1915, ki je nosila zvonec K. S. K. J.?" Imena rešilcev te uganke bomo na željo priobčili v našem listu.

Društvene vesti in dopisi.

NAZVANILLO.

Is urada tajnika društva sv. Vi-
da št. 25 K. S. K. J. Cleveland, O.
se članstvu tega društva nazna-
nja, da se bodo vršile znanje na-
še društvene seje ob pol 2 (pol
drugi) uri popoldne v Knausovi
dvorani, ne pa ob 2 uri, kakor je
bila to dosedaj navada. To se je
aklenilo na zadnji društveni seji
dne 4. februarja t. l.

Ob enem so prošeni člani, da se
polnoštevilno udeležijo društvenih
sej redno vsaki mesec.

Nadalje še opominjam člani in
članice našega društva glede to-
nega plačevanja mesečnih asces-
mentov za društvo in K. S. K. J.,
da bi se tega bolj skrbno in vest-
no držali in izpolnivali. Pomnite,
da kateri član(ica) redno sleher-
ni mesec ne plačuje društvenega
in Jednotinega ascesmenta, se mo-
ra postopati z njim, kakor dolo-
čajo v to pravilo K. S. K. J. stran
47, člen XIV. točka 110. Toliko
v blagohotno naznanilo in ravna-
nje!

S sobratskim pozdravom
Josip, Russ, tajnik.

NAZVANILLO.

Tem potom dajem članom dru-
štva Marije Device, št. 33 K. S. K.
J. Pittsburgh, Pa. naznanje, da se
bo pobiralo na prihodnji seji, dne
4. marca t. l. od vsakega člana 25
c. posebne naklade za pokritje
stroškov godbe povodom minulega
spreveda pri blagoslovitvi hrvat-
skega pokopališča.

Ob enem opozarjam člani in
članice na velikonočno spoved, da
naj to versko dolžnost opravijo
in čim prej oddajo potrdila, ali
spovedne listke. Ker bo v naši slo-
venski cerkvi od 25. marca do 1. a-
prila sv. misijon, ima vsak lepo
priliko opraviti svojo versko dol-
žnost. Skupne spovedi letos ne bo
radi misijona.

Upam, da boste to moje nazna-
nilo upoštevali, saj čitate vendar
iz Glasila K. S. K. Jednote, kako
Jednota postopa s takimi člani, ki
pri pristopu obljubijo spolnovati
verske dolžnosti, kasneje se pa več
ne brigajo za to.

Z bratskim pozdravom
Johm Filipič, tajnik.

IZ URADA DR. MARJE POMA- GAJ ŠT. 78 K. S. K. J. CHI- CAGO, ILL.

Kakor je bilo že v zadnji števil-
ki tega lista bolj ob kratkem o-
menjeno, tako s tem še enkrat na-
znanjam, da bo imelo naše dru-
štvo skupno velikonočno spoved
dne 3. marca popoldne, že od 2
ure naprej. Vred tega ste vse čla-
nice uljudno naprosene, da pride-
te v cerkev kolikor vam le mogo-
če že v soboto popoldne od 2. do
6. ure, ker bo ta čas poleg našega
domačega župnika gotovo še eden
slovenski duhovnik spovedoval, ali
mu bo v pomoč; za večer se pa
ne ve.

V nedeljo, dne 4. marca bo sku-
pno sv. obhajilo med 8. sv. mašo.
Prosim vse članice, da pridete ta
dan v obilnem številu in da prin-
sete s sabo spovedne listke. Vsaka
naj zapiše svoje ime na listek
predno ga tajnici izroči. Jaz bom
na dan skupnega sv. obhajila že
ob pol 8ih zjutraj v cerkveni dvo-
rani, da bom listke pobirala. Vse
spovedne listke moram imeti sku-
paj do 10. junija t. l., da jih pra-
vočasno odpošljem na urad duh.
vodje K. S. K. J.

Nadalje vsa na kratko omenim
in vas prosim, da tele vrstice pa-
zno prečitete in se tudi po njih
ravnate:

Vsaka članica mora imeti pri
društvu plačano, ko se trimesečni
računi zaključijo in sicer: Za pr-
vo četrtletje dne 18. marca, za
drugo četrtletje dne 17. junija, za
tretje četrtletje dne 16. septembra
in za zadnje četrtletje (celoletni
račun) dne 16. decembra 1917.
Katera izmed članice ne bo imela
do tega časa poravnanih ascesmen-
tov za društvo, se bo postopalo z
njo po društvenih in Jednotinih
pravilih.

Če bi bilo kateri slučajno nemo-
goče to storiti iz gotovih vzrokov,
naj naredi na društvo pisмено
prošnjo, ali pa naj pride osebno
k seji s prošnjo, da društvo zanjo
plača. Katera tega ne bo upošteva-
la, se sama suspendira iz društva
in Jednote!

Dalje se v imenu našega društva
na tem mestu vsem lepo zahvalju-
jem, ki ste le kaj pripomogli ob
času uprizoritve igre "Prisegam"

dne 28. jan. t. l. Posebno zahvalo
izrekam g. Frank Miravija in pa
Mrs. Heleni Kuslar, ki sta delovala
pri igri, dasiravno tako oddaljena.
Bes z dobro voljo ste vsi pripom-
gli, do tako kipega uspeha. Čisti
prebitek te igre namenjen za našo
slovensko cerkev znaša \$180.53,
prebitek pri srečanju za naš
bolniški sklad bo pa okrog \$60.00.

Še enkrat: lepa hvala vsem sku-
paj; tako še posebno našemu vrie-
mu Slov. tamburaškemu zboru
"Lira". Prosim Vas končno, da
bi se zopet kaj kmalu pokazali, na
našem novem odru v cerkveni
dvorani.

S pozdravom
Marija Kobal, tajnica.

Little Falls, N. Y.

Cenjeni gospod urednik: —
Zelo malo se piše v naše cenje-
no "Glasilo K. S. K. Jednote" iz
naše znane slovenske naselbine;
žal le, da še sedaj nimam nič ve-
selega poročati. — Pregovor pra-
vi: "Naše življenje je podobno
trenotku, ko bi videl človek tuja
ca ki se ti nasmehne, ko ga sre-
čaš na živahni cesti. — Komaj se
ti nasmehne sreča življenja, pa ti
že odide za vedno izpred oči."

Tudi v našo naselbino je poslal
vsemogočni Bog pred kratkim svo-
jega smrtnega angelja, ter je pok-
lical k sebi našega nad vse ljubl-
jenega, spoštovanega in dragega
nam rojaka Leopolda Susman-a v
najlepši moški dobi 34 let. Pokoj-
nik je še dalj časa bolehal za sr-
čno hibo, dokler ga ni končno ta
bolezen vrgla v posteljo. Po samo-
tri tedne trajajoči bolehnosti so
končno zdravniki opubali nad
njim, ter mu svetovali operacijo,
ki bi ga edina še zamogla rešiti
in oteži življenja. Po nasvetu
zdravnikov so ga torej dne 7. feb.
t. l. prepeljali v tukajšnjo mestno
bolnišnico, kjer je naslednji dan,
— dne 8. feb. vsled ponesrečene
operacije mirno v Gospodu zaspal.

Pokojni Leopold Susman je bil
doma iz Vrhnike na Notranjskem.
V Ameriko je prišel pred 18. leti
in zapuša tukaj neotolajljivo so-
progo, žalujčo dva sina in 1 hčer
v starosti 10—14 let; poleg
tega zapuša tudi tukaj očeta, 2
brata in eno sestro ter enega brata
v Forest City, Pa. Bil je član
društva sv. Barbare šte. 21 spa-
dajoče v Forest City, Pa, potem
društva sv. Pavla šte. 118 K. S.
K. J. in društva sv. Jožefa šte. 53
J. S. K. J.

Prerano umrli Leopold Susman
je bil med tukajšnjimi Slovenci
splošno priljubljen in spoštovan,
kar se je tudi pokazalo pri nje-
govem veličastnem mrtvaškem spre-
vodu, ki se je vršil dne 10. febr.
t. l. Kljub slabemu vremenu se je
zbralo mnogobrojno občinstva;
pogreba so se udeležila korporat-
ivno: društvo sv. Barbare šte. 21
spadajoče v Forest City, Pa.;
društvo sv. Pavla šte. 118 K. S.
K. J. in društvo sv. Jožefa šte. 53
J. S. K. J. z zastavami in tu-
kajšnje Slovensko godbo na čelu.
Zastopana sta bila tudi dr. Mar.
Pom. šte. 121 K. S. K. J. in dru-
štvo "Slovenec" šte. 282 S. N.
P. J. poleg njegovih sorodnikov in
številnih prijateljev se je pogreba
udeležil tudi pok. brat rojak Fr.
Susman s svojo soprogo, oba iz
Forest City, Pa.

Po sv. maši zadušnici in cerkve-
nem opravilu je imel tukajšnji ir-
ski župnik Rev. O. Connor drag-
ljivi nagovor, ter je med drugim
rekel tudi sledeče:

"Z žalostjo se je napolnilo moje
srce, ko sem bil poklican k umi-
rajočemu s svetimi zakramenti.
k vašemu voditelju, vernemu kato-
ličanu in uglednemu državljanu.
Vsled te bridke izgube izrekam s
tem njegovi soprogi in vsem so-
rodnikom svoje globoko sožalje.
— Dragi moji dobri farani. Se-
daj ste izgubili moža iz Vaše sre-
dine, katerega sem poznal in pri-
števal k enemu Vaših najboljših
mož, kajti pokojnik je bil veren
katoličan, ki je vedno skrbel za
dobro katoliško vzgojo svojih o-
trok; bil je tudi več let cerkveni
kolektor, ki je rade volje žrtvoval
svoj čas in trkal na vaše duri za
milodare naši cerkvi. Bog mu bodi
obilen plačnik! — Dragi mo-
ji Sv. pismo pravi: Čujte in mo-
lite da ne padete v skušnjavo, kaj-
ti ne veste ne ure, ne dneva, ke-
daj vas ravno Bog pokliče k se-
bi. Zatorej dragi moji ne pozabite
na Boga; oklenite se naše cerkve,
ker naša cerkev je tudi vaša cer-

kev, ki ste nam dobre deli, se-
prav govorite nam tuji jezik. Ve-
re in molitev na dela našike med
narodom. Našim faranom sta to-
rej vedno dobre deli; zatojaj pa
prihajajte pogosto v našo hibo bo-
žjo. Končno priporočam še po-
kojnika v molitev in blag spo-
min."

Tukajšnja naselbina je težko
prizadeta valed izgube pokojnega
nam Leopolda Susmana. Dotičnik
je bil eden izmed prvih med vsta-
novitelji tukajšnjega najstarejše-
ga slovenskega podpr. društva dr.
sv. Barbare šte. 21 spadajoče v
Forest City, kateremu je bil tu-
di večletni predsednik. Dasiravno
je še mlad zapustil svojo staro lju-
bo domovino, se ni iznevil svo-
jemu narodu, pač pa kamor je pri-
šel, je povsod nastopal kot vrl na-
rodnjak, kadarkoli je šlo za korist
naroda ali za napredek naše slo-
venske naselbine; valed tega si je
pridobil neprecenljivih zaslug v
godovini naše naselbine. Ravno
njemu se imamo zahvaliti, da i-
mam toliko ugleda pri tukajšnjih
domačinih. Zadnji čas je bil pok.
Susman tudi načelnik, ali vodja
naše slovenske Narodne godbe, ki
je najbolj ugledna v Little Falls,
N. Y. to se je že večkrat videlo
in pokazalo. V političnem življe-
nju je bil demokratskega mišlje-
nja ali prepričanja, od koje stran-
ke je bil tudi svoječasno izvoljen
mestnim konstablerjem.

Kot ljubeči soprog, skrben oče
in marljiv gospodar si je pokoj-
nik pridobil lepo premoženje, ta-
ko da je njegova žalujča družina
tudi za v bodoče preskrbljena.

Mirno počivaj dragi nam Leo-
pold v tujih, a svobodnih ameriški
zemlji, tvoj duh in spomin bude
ostal med nami, dokler se zopet ne
vidimo tamkaj gori nad zvezda-
mi!

S pozdravom do vsega članstva
K. S. K. J.

Frank Bostnar.

Msgr. Alojs Plut

Dne 20. t. m. je umrl na svoji
fari v Shakopee, Minn. velezaslu-
žni pionir slovenskih duhovnikov
v Ameriki in vneti misijonar Se-
verozapada Rt. Rev. Alojs Plut,
Msgr. in zlatomašnik. Večni
Stvarnik ga je po 52 letnem delo-
vanju poklical k Sebi v 76 letu
življenjske dobe. Pogreb se je vršil
dne 23. t. m. ob obilni udeležbi
slovenskih in drugih duhovnikov.

Ko smo lansko leto priobčili na
tem mestu življenjepis pok. slo-
venskega ameriškega indijanskega
misijonarja, Franc Pirca, je bilo
čitati, da je pripeljal Rev. Pirc
dne 21. junija l. 1864 s sabo iz
stare domovine tudi tedanjega bo-
goslovca Alojs Pluta, rodom iz Be-
le Krajine. Pokojni slovenski mi-
sijonar Rt. Rev. Plut je storil tudi
dosti dobrega za povzdigo min-
nesotskih naselbin, ker je sezidal v
raznih krajih cerkve in šole ter je
tako s tem pripomogel, da so se
te naselbine sčasoma povzdignile
in narasle. Plutovega imena ne bo-
do pozabili Američani v Stillwa-
ter, New Prague, Winona in Sha-
kopee, Minn. kjer je tako uspešno
deloval za njih dušni in telesni
blago.

O Rt. Rev. Alojs Plutu čitamo v
znani knjigi "Amerika in Ameri-
kanci" sledeče:

Rt. Rev. Msgr. Alojs Plut, du-
hovnik — pionir minnesotski se je
rodil dne 21. junija 1841 v semi-
ški župniji na Dolenjskem. Stu-
diral je baš bogoslovje v Gorici,
ko je začetkom l. 1864 prišel tja
misijonar Franc Pirc, iskajoč po-
močnikov za svoje ameriške mi-
sije. Pridružil se mu je tudi g.
Plut. V Ameriko je prišel dne 21.
junija 1864 ter najprej nekaj časa
ostal na vzhodu, kjer je obiskal
med drugimi tudi svoja rojaka in
misijonarja Skopea in Stibiela.
Pozno v jeseni je prišel v St. Paul,
Minn., kjer je bil dne 12. februar-
ja 1865 posvečen v mašnika. Nato
mu je škof navezal v culico
nekaj mašne obleke, knjigo, kelih,
itd. ter ga poslal v tedaj še jako
divje in zapuščene minnesotske
misije. Teško si je predstavljati
občutke mladega, neizkušnega
moža, ko je tako sam stopal med
neznani svet. Podal se je proti
vzhodu v Stillwater z nalogo, da
ustanovi novo župnijo, kar je tu-
di izvršil; obenem je oskrboval
vso pokrajino ob meji države Wis-
consin sto milj daleč proti severu.
Tam je ostal do junija 1866. Potem
je deloval nekaj časa kot potujo-
či misijonar in obiskaval razne ka-
toliške naseljence, raztresene po

minnesotskih poljanah, nakar je
prešel še k župniji New Pra-
ge in jo z njenimi misijoni vred-
upravljal 16 mesecev. Tu se je pri-
učil šolskine, ki jo še sedaj obvi-
da. Meseca maja 1868 je prišel v
mesto Winona, kjer je povečal žu-
pnjako cerkev sv. Jožefa in sezid-
dal prvo poljako cerkev sv. Stani-
slava ter več časa upravljal tudi
angleško župnijo sv. Tomaža, kjer
je sezidal gotako cerkev, ki še zdaj
služi kot stolnica winonske škofi-
je. Kot ustanovitelj in upravitelj
poljske župnije se je pridružil polj-
ščini. Poleg mestnih župnij je os-
krboval tudi ves winonski okraj
z mnogimi misijonskimi postaja-
mi, po katerih je zgradil več cer-
kva. Meseca junija 1876 je bil ime-
novan za župnika v Shakopee, kjer
je ostal deset let. Dopržil je cerkev
in prikupil toliko zemljišča, da je
cerkev naposled dobila v posest
ves sedanjih takozvani "church
block." Leta 1883 je dal postaviti
krasno šolsko poslopje in hišo za
šolske sestre. Prvi dve leti je os-
krboval tudi irsko cerkev. Kon-
cem maja 1886 je spremljal škofa
Irelanda k prvemu provincialne-
mu zboru v Milwaukee, Wisc. Ju-
nija 1886 se je č. g. Plut na ško-
fovo željo podal v St. Paul, da u-
stanovi župnijo sv. Matevža. Ta-
koj se je lotil dela ter sezidal cer-
kve, šole in župnišče; obenem je
ustanovil več župnijskih in pod-
pornih društev. Po več ko trile-
tnem delovanju se je koncem sep-
tembra 1889 odpovedal tej župni-
ji; vsled vednih naporov in nepre-
prestanega dela je nevarno obolel,
nakar mu nadškof da dopust, da si
zdravje utrdi in okrepi. Šel je
v Evropo in se po večmesečnem
potovanju naslednega junija vr-
nil ter ostal še pol leta pri nad-
škofu. Okrog novega leta 1891 je
postal župnik v New Ulmu, kjer
je ostal 18 mesecev. Nato je pet
let pastiroval v Glencoe. To je bil
edini kraj, v katerem je bila žu-
pnija toliko urejena, da mu ničesar
ni bilo treba zidati. Drugod
je moral povsod trdo delati in po-
leg vseh drugih skrbi staviti cer-
kve, šole in župnišča. Od tam je
bil l. 1898 prestavljen kot župnik
v Sleepy Eye, kjer je ostal do
marca l. 1900. Potem se je vrnil
kot "nepremakljivi župnik" v
Shakopee, kjer uspešno deluje še
zdaj.

To je v kratkih potezah Pluto-
vo misijonsko delovanje. Vse te-
žave, boji, napori in žrtve polsto-
letnega truda so pa zaplsane v
knjigi življenja. Njegove zasluge
je pripoznal papež in ga leta 1906
imenoval za monsignora, že dolga
leta je pa dekan in škofov svetnik.

Pokojni Msgr. Plut je obhajal

dne 12. februarja 1915 v Shako-
pee, Minn. svoj slati mašniški ju-
bilnej na zelo skromen način. Sedaj
ga je pa 2 leti zatem Večni Stvar-
nik poklical k Sebi, kjer ga čaka
obilno zasluženo plačilo. Blag in
časten mu spomin!

Mrs. Antonija Sakser

Minulo nedeljo dne 25. t. m.
smo prejeli iz New Yorka sledečo
brzojavko:

"New York, N. Y., 24. februar-
ja. Danes je umrla Mrs. Sakser,
rojena Brajar, soproga Mr. Sak-
serja, izdajatelja "Glas Naroda"
in lastnika tverke Frank Sakser.
Vzrok smrti: operacija na slepiču.
— "Glas Naroda".

Greater-newyorská naselbina je
nenadoma izgubila dne 24. t. m.
eno izmed prvih slovenskih nase-
ljenk, splošno spoštovano, znano
in blago rojakinjo gospo Antoni-
jo Sakser, soprogo g. Frank Sak-
serja, uglednega časnikarja in
privatnega bankirja v "New Yorku".

Blago pokojnico smo poznali o-
sebno. Spominjamo se še dobro,
kako je sedaj pok. Mrs. Sakser
rada pripovedovala o preteklih,
hudih časih, ko je dospela pred
kakimi 28 leti v New York za časa
vladanja predsednika Cleve-
landa. Prerano umrla gospa Sak-
ser je imela več lepih lastnosti
slovenske žene in gospodinje in
sicer: Ni se ustrašila nopenega de-
la, bila je jako marljiva, skrbna
in varčna pri gospodinjstvu; u-
ljudna, ponižna in odkritosrčna
napram vsakemu, katerega je po-
znala; bila je pa vseskozi in vedno
tudi narodnjakinja, ki se ni nikar-
dar javno sramovala svojega ma-
terinega (slovenskega) jezika. Če-
ravno je ni Bog obdaril z otroci,
je izkazovala kaj rada ljubezen in
dobroto do drugih otrok, ker jim
je rada pomagala v bedi osobito je
pa rada nosila otroke slovenskih
družin k sv. krstu in je bila tudi
birmanska botra številnim dekl-
cam. Po naši sodbi je bila krstna
in birmanska botra približno 100
(sto) slovenskim otrokom, ki jo
boto gotovo ohranili vsi v hvalež-
nem spominu.

Pokojna Mrs. Antonija Sakser
je bila rodom Ljubljanka; stara
je bila 63 let. Umrla je v Ger-
man Hospital v New Yorku na 77
cesti in je bila pred smrtjo spre-
videna s sv. zakramenti za umira-
joče.

Naše globoko sožalje g. Frank
Sakserju vsled te izgube, pokojni-
ci pa blag spomin! Naj v miru po-
čiva!

NOVICE IZ LORAINA, OHIO.

Razne osebne vesti.

Našemu rojaku Medžimurecu I-
van Fundaku se je te dni porodil
krepki fantiček, kateri bo dobil
pri sv. krstu ime svojega očeta —
Ivan. Botrovala mu bosta Mr. in
Mrs. Pavel Siladi. — Tudi dru-
žni rojaka Nemani je obiskala
štorcklja in ji pustila v dar kar dva
zali hčerki. Dvojčicam bosta za
botra Mr. in Mrs. John Starec. Is-
krene čestitke starišem! Novoro-
jencem pa obilno zdravlja in sre-
če!

V bolnišnici sv. Jožefa se naha-
ja rojak Peter Vučič, domu iz va-
si Veliki Erjavec, fara Svetice,
kjer ima ženo in tri otroke. Tukaj
v Ameriki nekje v Indiani živi
njegov sin Anton. Milij Bože mu
povrni ljubo zdravje!

Pred par dnevi so tudi prepe-
ljali v bolnišnico rojakinjo Tere-
zijo Karašič, stanujočo na 1643
E 29. cesti. Mlada žena je zelo iz-
mučena vsled revmatizma; njen
položaj je baje zelo kritičen; pač
pa je upati, da bo okrevala.

Na svojih domih se zdravijo
Mrs. Rose Mihačević, 2701 E. 27
St.; Mrs. Barbara Biščan, 3144
Camdel Ave., Mrs. Agata Miličič,
2537 E 30 St. in Mrs. Mary Buto-
raje, 2304 E. 29 St. Omenjene ve-
rne gospodinje so pred par dnevi
prejele sv. obhajilo. Da bi jim mili
Bog podelil zopet ljubo zdravje!

Mr. in Mrs. Joe Knezetič 2701
E. Caroline Ave. je neizprosna
smrt odvzela nad vse ljubljeno pr-
vo rojeno hčerko Katicjo; pogreb
se je vršil dne 23. febr. na Calvary
pokopališče. Starišem izražamo
naše iskreno sožalje, pok. Katicji
pa večno veselje v družbi ange-
ljev v sv. raj!

Delo.

Delo po nekaterih tukajšnjih
tovarnah je začasno ustavljeno,
menda vsled splošne prometne
krize in pomanjkanja premoga. U-
pati je, da bo ta kriza kmalu pre-
stana in da se bo spet kmalu pri-
čelo delati s polno paro. Tudi pri
nas kakor povsod jako pritiska
druginja, pa vkljub vsemu temu
so bile naše minule pustne veseli-
ce dobro obiskane, kar je bilo do
bro znamenje za različna društva
Slovenci in Hrvatje se v naši na-
selbini lepo medsebojno zastopijo.

Cerkveni "Fair".

Čuje se, da se bo vršil dne 16.
17. in 18. marca t. l. venk cerkve-
ni "fair". Šolarji naše farne šole
jako marljivo razprodajajo razne
srečke za dobitke. Za ta "fair"
se delajo že sedaj velike predpri-
prave in bo na tej razstavi števil-
no lepih reči.

Poročevalac.

Ne igray se z zdravjem!

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Zdravje je več vredno ko bogastvo. Ako se počutiš dobro, nikar ne
spravljaj v nevarnost svojega zdravja s tem, da pokušaš raznovrstne alko-
holne genticje, ki ne oslabe samo krvi, marveč več ali manj uničujejo krvne
celice. Kri je takorekoč reka, ki Ti daje dragoceno življenje. Ona se pretaka
po arterijah in žilah in prinaša hrano vsaki posamezni celici in okrepuje vse
telo. Istočasno odstranja nepotrebne snovi, ki se prehitro zbirajo, in pokončuje
raznovrstne bacile. Radi tega se treba ogibati vsega, kar bi oslabilo in
storilo nezmožne krvne celice. Edino silna, močna krvna telesca so sposobna,
da izvršujejo namen, ki ga imajo, namreč: Ohranjati in varovati. Cisto
naravno vino jim nikakor ne škoduje. "Ono okrepuje živčni sistem in uspo-
sablja telo, da izvršuje glavne namene", pravi dr. Armand Gauthier, član
francoskega zavoda, v svojem predavanju, ki ga je imel pred zdravniško ko-
misitjo v Parizu.

TRINERJEV AMERIŠKI ELIKSIR IZ GRENKEGA VINA.

To sredstvo, s kojim se nobeno primerjati ne da, je sestavljeno iz rastlin,
korenin, ki so priznane zdravniške vrednosti, in iz naravnega, čistega, po-
polnoma zrelega vina. Nima nikakih kemikalij ali strupov. Pospešuje pre-
bavo, okrepuje organe, jim oživilja in daje moč živcem. Pomaga pri

ZAPEKI	NERVOZNOSTI
VETROVIH	SLABOKEVNOSTI
NAPENJANJU	POMANJKANJU ENERGIJE
GLAVOBOLU	SPLOŠNI SLABOSTI

hitro in sigurno. Odklonite kratkotalno vse ponaredbe, ki išro samo denar! Naše
načelo je, da izgotovimo sredstvo, ki je dobro, ki pomaga — in naša cena
ostane — naj se cene tvarin, posebno vina, še tako dvigajo — vedno iste: \$1.00.
— PRI VSEH DRUGISTIH.

Sedanj letni čas pripelje seboj raznovrstne nezaželjene goste, posebno
reumatizem in nevralgijo. Ali veš, kako jih sprejeti? Najboljši način je, da
rabiš TRINERJEV OBLIZ. Je izvrstno zdravilo, ako Te boli vrat, ako imaš
otekline, razpokline itd. Cena 25 in 50c, pri vseh drugistih, po pošti 35 in 60c.

Pri vseh boleznih, ki so spojene s kašljem, rabi Trinerjevo zdravilo za
kašelj (TRINER'S COUGH SEDATIVE), cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Jos. Triner

izdelovalec

1338-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

FREDERIK BARAGA,

prvi slovenski apostolski misijonar in škof med Indijanci v Ameriki.

Spisal Dr. LEON VONČINA, profesor bogoslovja v Ljubljani

(Nadaljevanje).

Vreme ni moglo lepše biti; koder je šla procesija, bilo je vse natlačeno ljudi, še celo po strehah in na drevju je bilo polno gledalcev. Strmeli so nad veličanstvom katoliške cerkve že v njenih ynanjih obredih ali šegah, in že ta slovesni sprevod je vse tako prevzel, da mu celo angleški dnevniki niso mogli dosti hvale peti. Videlo se je Amerikancem na obrazilih, da so osupli zavoljo nepričakovane lepote, kreposti in veljavnosti sv. katoliške Cerkve, in da se je marsikateremu izmed njih vrivala misel, da bi vendarle ta 18-sto let stara in vedno mlada in krepka katoliška cerkev utegnila biti tista cerkev, ki jo je postavil Kristus, Sin Božji, in jej obljubil, da bo nepremagljiva stala in vsekakor obstala do konca sveta. Te in take misli so tudi zaraz razodevali angleški časniki, kateri se pečajo z našim zborom. Newyorški časnik "Herald" je skrbel, da se mu je koj po brzojavu poslal izvrsten govor, ki ga je baltimorski nadškof imel po veliki maši, in tako je bil ta govor že drugi dan v rokah Amerikancev. Vsi imenitnejši časniki v Baltimoru, v Philadelphiji in v New Yorku govorijo z velikim spoštovanjem o katoliški cerkvi, katere lepota je v tem zboru sijala tako milo, in se ne morejo dosti čuditi edinstvi, vzajemnosti in bratski ljubezni, ki je od začetka do konca vladala med škofi, ki so semkaj prihitali od vseh krajev, nekateri po 5000 amerikanskih milj ali 1700 ur daleč. Ta edinstvo, ta vzajemnost se je Amerikancem tako globoko vtisnila, da pridigarjem raznih razcepljenih verskih družb neprenehoma v vzgled stavijo duhovništvo katoliške cerkve. . . . Zanimivo pa je, da je celo Johnson sam, prezident ali poglavar Zedinjenih držav, prišel po železnici s posebnim vlakom iz Washingtona, da bi se udeležil končne zborove slavnosti, katere je bila od devetih dopoldne do pol petih popoldne. Ves ta čas ni obrnil prezident svojih oči od tega, kar se je godilo. Imel je pred očmi živo podobo tiste trdne in močne edinstvi, katera glavo zdržuje z vsemi udi v zdravo in krepko telo. Vsi škofje z mitro in v pluvijalu ali v velikem plašču so se zaporedoma bližali velikemu oltarju, ter so na njem podpisali vse to, kar se je bilo v zboru sklenilo, da se je moglo potem v Rim poslati sv. očetu v potrdilo, brez katerega sklepi cerkvenih zborov ne morejo imeti nobene postavne veljave. Tako ravnanje je toliko bolj prevzelo prezidenta in druge priučujoče imenitne Američane, kolikor bolj so se zavedali silnega razločka med cerkvenim zborom in med svojim lastnim zborovanjem v Washingtonu, in kolikor manj so mogli prezreti stalno, častljivo in po 18stoletni izkušnji potrjeno podlago, na kateri je postavljena duhovna oblast ali tako imenovana hirarhija.

Prišel je k temu imenitnemu zboru naš prečastiti škof Baraga. Gnala ga je vkljub vsi njegovim nam že znani slabosti na to daljno pot višja pastirska skrb do njegove črede in tista dolžnost, po kateri morajo škofje sploh v cerkveni zbor iti, ako le morejo: pa komu ne bi hodilo na misel, da je do brotljivo Bog svojemu zvestemu služabniku hotel podeliti še to srečo in milost, preden svojo čredo za vselej zapusti, da vidi in pozdravi tisti kraj, kjer je njegova čreda pred 14. leti njega dobila za svojega prvega višjega pastirja, in da se njegovo srce še tukaj na zemlji vzradosti nad silno lepoto in živo krepkostjo vojskujoče matere cerkve, preden jo v nebesih zagleda kot zmagovalno? In edino to srečo in to veselje je dosegel blagi apostol Indijancev po svojem prihodu v Baltimore; zakaj koj prvi zborov dan, na rožnovensko nedeljo namreč, je prečastiti nadškof potem, ko so se opravile navadne molitve in ko se je očitno naznanilo, da se zbor začne, prošil v cerkvi zbrano ljudstvo, naj moli za preč. škofa Baraga, ki močno bolan leži v bolnišnici sv. Neže. — Zadel ga je namreč mrtvoud na stopnicah nadškofovega dvora, kjer so ga našli ležati brez vse zavednosti. I-

mel je tudi majhno rano na prsih, ker ga je nekoliko oprasnil krič, ko je bil padel. Prigovarjali so si ocer zbrani škofje svojemu častivrednemu apostolakemu sobratu, naj zadnje dni svojega življenja preživi pri kakem drugem bližnjem škofu; pa kako je bilo do bremu očetu in pastirju mogoče, svoji predragi čredi napraviti še to bridko žalost, da bi njega ne imela do zadnjega trenutka njegovega življenja pri sebi, pa tudi njegovega trupla v svoji zemlji po smrti ne hranila! Vrnil se je tedaj preč. škof Baraga, ko je minula najhujša nevarnost, med svoje drage, poučeval in krščeval je drage v Marquette, ter je še kake 4 tedne bolniške obiskoval, o troke poučeval in krščeval. Kmalu potem pa je tako oslabil, da ni bil za nobeno opravilo več. V poročilu od dne 28. prosinca l. 1867. je komaj, komaj mogel svoje ime podpisati; v poročilu od 3. maltravnja l. 1867. pa piše, ali prav za prav da, po svojem duhovnem pomočniku pisati: "Slab sem tako, da me drugi komaj razume, če hočem kaj povedati; vsako jutro vstanem in grem po malem gori pa doli po sobi, da morem laglje v postelji ležati. Kdor me vidi, komaj verjame, da bom le en teden še živel, životarim pe vendarle in pričakujem svojega naslednika, ki so mi ga v baltimorskem zboru obljubili. Štiri mesece je že, da svete maše darovati ne morem."

In ob taki čedalje večji slabosti je preblagi apostol Indijanov v živi veri, v trdnem upanju, v goreči ljubezni in v stanovitni potrpežljivosti in ponižnosti mesec za mesecem, teden za tednom, dan za dnevom pričakoval tistega trenutka, ko je imel priti Gospod in povabiti ljubega svojega služabnika s tolažljivimi besedami: "Prav, dobri in zvesti hlapec! ker si bil v malem zvest, zato te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda". Prišel je Gospod, poklical in sprejel le zvestega svojega služabnika v kraljestvo večne svoje slave ravno na dan svojega godu, na dan, ko se kreplost in svetost presladkega Njegovega Imena v Njegovem kraljestvu na zemlji slavi in poveljuje od konca do kraja sveta, dne 19. januarja l. 1868.

Kolikor raji bi vedeli posamezne okoliščine, ki zadevajo zadnje trenutke našega prečastitega in nepozabnega škofa Baraga, toliko bolj nam je žal, da zavoljo pomankanja zanesljivih dotičnih sporočil nič gotovega o tej reči povedati ne moremo. Edino, kar zastran tega moremo zvedeti, nam pove že imenovani preč. gosp. generalvikar Jaker v govoru, ki ga je imel 30. prosinca leta 1868. na grobu prelubega višjega pastirja, in ga je "Danica" kasneje razglasila. "Sede (pripoveduje preč. govornik) na stolu s priklo-njeno glavo so premišljevali (rajnik škof) dolga leta, ki so jih v Gospodovem vinogradu preživeli po dolinah svoje solnčne domovine (na Kranjskem), ob bregovih jezera Michiganskega in v divjih gozdih Gorenjega polotoka. In kaj so rekli, ko so vse to v duhu pregledali? Rekli so, da so le nevrden služabnik Gospodov, da nima-jo nič, na kar bi se opirali za večnost, kakor samo veliko usmiljenje Odrešenika in moč odpuščenja grehov, ki jo je Kristus dodelil svoji cerkvi.

Po noči pred svetimi Tremi Kralji je pobožnega mučenca opominjalo, da bo treba kmalu iti v dolgo večnost. Mirno so pričakovali ure ločenja iz tega sveta; prejemaj svete zakramente, udani v božjo voljo in polni upa v njegovo sveto milost so mirno v Gospodu zaspali v nedeljo Imena Jezusovega ob dveh po polnoči, v praznik imena, v katero so stavili vse svoje upanje, imena, ki so se mu popolnoma darovali in so za njegovo slavo delali ves čas svojega življenja.

(Dalje prih.)

Govori, kar je res; stori kar smeš; to ste stezi do nebes.

Bolja je slavnata pogodba, kakor zlata pravda.

Kedar je vojska, so nebesa odprta.

III.

Svobodomislec Ivanetič in njegovim sodrugom nikakor ne gre v glavo, da je nastala svetloba še prvi dan, ko je Bog vendar ustvaril solnce že 4. dan; brez solnca, trdi Ivanetič, vendar ne more biti svetloba. Zato pa trdi Ivanetič, da se sv. pismo ne vjema z znanostjo (Ivanetičevim), da je sv. pismo lažljivo, Bog pa, ki je ukazal svetlobi nastati brez solnca, je tudi neumen, in zato se Ivanetič v svoji veliki modrosti norčuje iz Boga in njegovega sv. pisma.

Optika je nauk o svetlobi, razpravlja o bistvu in pojavih svetlobe; optika je znanstvo novejšee dobe.

Nekdaj so mislili, da svetlobni žarki odhajajo iz oči na predmet, ki se vidi. Pozneje pa sta nastali dve teoriji. Prva ne domneva, da od solnca in drugih žarnih nebesnih teles iztekajo svetlobni drobci, tako drobnih, da se ne dajo tehtati, in da ti drobci zadevši na oko, povzročajo svetlobo. To teorijo so znanstveniki zavrgli. Druga teorija uči, da se v prostoru med zvezdami in našo zemljo in tudi v vseh, tudi najtrših tvari nahaja eter, ki je zelo tenka snov, brez barve, brez okusa, brez duha ali vonjave; žarovita telesa, solnce in zvezde ali kak drugi vzroki povzročijo tresljaje v etrovih drobcih, in ti tresljaji proizvajajo svetlobo; ti tresljaji pa zadevajo navpik smer žarkov. S to teorijo se lahko dokaže, da tudi brez solnca lahko nastane svetloba; s to teorijo razlagajo lahko učenjaki vse pojave svetlobe: odboj in lom žarkov, polarizacija, križanje svetlobe, dvojni lom žarkov, razkroj ali razmet in odklon svetlobe. In kdo je predlagal to sedaj splošno priznano teorijo in s poskusi dokazal vse lastnosti svetlobe na podlagi te teorije? Morebiti Ivanetič, Kristan, Novak, Škoda et Co. ali drugi slovenski svobodomislec!

Ne, ne, ne in zopet ne! Tega ti možje ne razumejo, če tudi govore brez prestanka o znanstvu. Ti znajo samo na smeh in pod nič staviti v Boga verujoče kristjane, hoče tako nevedno ljudstvo prevetiti, da so oni modrejši, kakor pa verni bedaki.

Omi, ki je drugo teorijo pojasneval je bil slavni Fresnel. In kaj je bil ta dični učenjak? Bil je veren katoličan. Njegov prijatelj inženir Duleau, ki je temu bolnemu učenjaku stregel na smrtni postelji, nam pripoveduje, da je Fresnel neprestano govoril o Bogu, da se njegova mogočnost in modrost razodeva v vsakem delu narave. Svoje nadarjenosti je vedno smatral za dar božji, za svojo dolžnost pa vporabljal jo za napredek znanstva in v dobrobit človeštva. Ni ga vznemirjala prezgodnja smrt, če tudi ni mogel do cela dovršiti svojega započetega dela. "Človeka, rekel je, čaka nekaj višjega kakor je znanstvo." — Duleau, Notice in Revue Encycl. XXXIX, 566. Ta učenjak je gotovo vsaj toliko znal o sv. pismu, o šestdnevem stvarjenju in svetlobi, kolikor znajo Ivanetič, Kalan, Novak in njih nepredni hvalisarji, a se ni spodtikal nad poročili sv. pisma, ni hulil Boga in sv. pisma, kakor delajo slovenski svobodomislec.

Čitatelj, veš li, da svetloba prehiti 186.380 milj v eni sekundi? Vzamete navadno dve uri, da z vlakom prevoziš 80 — 90 milj. — Solnce je oddaljeno od zemlje skoro 93 milijonov milj. Toda če bi se usedel na solnčni žarek, prijezdil bi od solnca na zemljo že v 8 minutah. Če gledaš, ko solnce zahaja, skrije se ti solnce 8 minut prej, kakor se ti zdi, kajti zadnji tresljaji, ki jih solnce proizvodi, potrebujejo do nas 8 minut. Veš li kdo je izračunal hitrost svetlobe? Morebiti naši svobodomislec, ki se šopirijo, kakor bi tmeli v zakupu vso modrost? Ne, ne, ne in zopet ne! Vsa njihova modrost so od judov in katoliški cerkvi sovražnih proteštantov, zloglasne storje o papežih, jezuitih, svetnikih, ktere oni pogrevajo in tiskajo v svojih časopisih. Znanja o optiki in matematiki pa pri njih zastoj iščeš. Katoličana Fizeau in Foucault sta rešila problem o hitrosti svetlobe. Poleg tega je Fizeau tudi izumil, kako hitro se kaka zvezda bliža zemlji. — Svojo bogato izumljivost, pravi Cornu

(znanstvir O'BB) se je Fizeau pospel do prvega fizika svoje dobe. Ta izumljiva glavica je v svojih govorih krepko obojal materializem in brezbožnost, izrahal je javno upoštovanje do vere in je bil vse življenje, do smrti (1896) svest, odkrit in praktičen katoličan, — tako nam trdi Cornu.

Čitatelj, ali ni na svetu res sama zmešnjava? Naši svobodomislec, nevedni pa tako neverni in bogotajni; Fizeau pa tako izumljiv in vendar tako veren! Pa pravijo naši ta "kunštni," da samo bedaki še verujejo!

Dragi čitatelj, razjasni mi to: Naši svobodomislec govore in pišejo, da ni Boga, ne posmrtnega življenja in da samo bedaki še verujejo v Boga, v Kristusa in v posmrtno življenje; odlični izumitelji pa so se ali celo življenje držali Boga in Kristusa, ali pa so se pozabivši Boga vsaj pred smrtjo povrnili k njemu! Na kateri strani je praznoverje? Naša mati je bila neumna, ko nas je učila v Boga verovati in Boga moliti, pravijo prosvitljeni svobodomislec! Potem so seveda verni učenjaki tudi bedaki, ker tudi oni v Boga verujejo in ga molijo! Usmiljeni Bog, razsvetli jim njih temne glave!

Resnicofjub.

\$\$ Pošiljatelji denarja pozori! \$\$

Niže podpisani pošiljam denar v staro domovino po najnižjem dnevnem kursu. Če se pošlje denar potem brezžičnega brzojava, stane vsaka beseda ali štev. pri naslovu 65 centov.

Vse pošiljatve so jamčene.

100 Kron samo \$12.50.

Spoštovanjem se vam priporočam,

JOSIP ZALAR,

Joliet, Ill.

POSKUSITE

zaboj najboljšee pive

"OLD LAGER"

katero izdeluje

Citizens Brewing Co.,

v Joliet, Ill.

North Collins Street.

Both Phones: 272.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Avenue Chicago, Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastoj.

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

Denarne pošiljatve v Avstrijo in Nemčijo po brezžičnem brzojavu.

Vsled udobnosti in koristi za naše avstrijske in nemške stranke, smo ukrenili potrebno, da se lahko z našim posredovanjem odpre denar. Pošiljatve po **RADIOGRAMU**, ali po **brezžičnem brzojavu** preko bojne črte na "Zapadni fronti" na vse kraje Avstrije in Nemčije. Valed tega se nadejemo, da nam be dali priliko se o teh naših točnih pošiljatev prepričati.

Mi smo pošiljali naravnost denar tudi v druge evropske države; sedaj se nam je pa še posrečilo, da se lahko denar odpremlja tudi čez "strelske jarke in zakope" po brezžičnem brzojavu.

Obrnite se že sedaj na nas in boste postreženi točno, solidno in v popolno zadovoljnost. —

"Banka, katero je točna postrežba povzdignila." Skupno premoženje nad \$7,000,000.00

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Pošiljateljem denarja!

Denar se še vedno lahko pošilja v staro domovino, dokler ne bo vojna napovedana, toda sprejemamo ga le pod pogojem, da se vsled vojne v Evropi mogoče izplača z zamudo, ali pa povrne. Priporočamo pa pošiljati po brezžičnem brzojavu, ker take pošiljatve ne morejo vstaviti. Parniki namreč le poredko vzamejo avstrijsko in nemško pošto, lahko se pa tudi zgodi, da bodo ves promet popolnoma vstavili.

Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamorejo le zamude.

Po brezžičnem brzojavu se zamore poslati le okrogle zneske po sto, na primer 100, 200, 300, 400, 500, 600 in tako dalje do deset tisoč kron. Za brzojavne stroške je najboljše, da se nam pošlje \$4 za vsak naslov; ako bo kaj preveč ali premalo, bomo poslali nazaj, oziroma pisali za primanjkljaj.

Z ozirom na sedanje razmere, ko se veljava denarja večkrat izpremeni, bomo od sedaj naprej do preklica, ako se bude cena kronam zvišala, medtem ko je denar na potu do nas, istega zadržali, ter s pošiljateljem stopili pisмено v dogovor.

Denar po zvišani ceni bomo le tedaj odposlali takoj naprej, ako bo pošiljatelj izrecno zahteval, da naj se denar odposlje tudi v slučaju, ako se cena kronam zviša.

Kdor želi, da se izplačilo izvrši po brezžičnem brzojavu, naj pripomni na denarni nakaznici "pošlje naj se brzojavno".

Za ceno kronam glejte list GLAS NARODA!

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

(Slika iz Dunaja.)

V listu "The Chicago Daily News" smo čitali dne 22. febr. t. l. bolj kratko, pa zanimivo brzojav. Dano poročilo, kako je sedaj na Dunaju odkar vlada cesar Karel I. Iz vsega tega poročila moramo posneti, da so se z novim vladarjem tudi razmere na Dunaju nekaj izpremenile ter zboljšale! Za revno ljudstvo.

Napis tega poročila priobčenega z debelimi črkami se je glasilo v angleščini sledeče: — "Cesarski polkovniki konji vozijo premo." — "Avstrijski cesar Karel I. rabi sedaj dvorne konje za vprego da s tem pomaga ljudstvu." — "Cesar in dunajska počestna železnica." — "Cesarjev nastop ostrušil častnike." — "Cesar je imel tudi že težka časa."

To poročilo se je glasilo v gorico-omačenem listu sledeče: —

Dunaj, Avstrija, 20. febr. (preko Londona 22. febr.) Cesar Karel I. si je zadnji čas na vso moč prizadeval, da bi se kaj izboljšalo ekonomičen položaj revnega dunajskega ljudstva. Sedaj je ukazal, da naj se vse cesarske polkovne konje iz dvorne konjušnice da na razpolago občinstvu za brezplačen prevoz premoega bednim družinam. V cesarskem mestu na Dunaju dela ta prizor nekaj ne navadnega in nepričakovanega. Prej je bilo videti dragocene cesarske konje v srebrni in zlati opravi pri dvornih kočijah, sedaj so pa te živali uprežene kot navadni drugi konji ter vozijo težke tovorne vozove premoega po glavnih dunajskih cestah.

Avstrijski cesar je nedavno tudi prepovedal uživanje belega kruha po raznih častniških kuhinjah v armadi; tako je tudi prepovedal, da se ne sme vzeti belega kruha in bele moke na dvorni vlak, s katerim se je nedavno peljal njegov brat, nadvojvoda Maksimilian v Carigrad. Pri tej priliki je opomnil: če mora biti navadno vojaštvo, priprosto ljudstvo in tako tudi on sam zadovoljen le s črnim kruhom, tako naj se tudi zadovolji s črnim kruhom njegov brat in spremstvo na tem dvornem vlaku.

Avstrijski cesar je nedavno tudi posredoval, da so vozovi dunajske počestne železnice vedno v tiru, ali promet. Dunajski nadžupan Dr. Weiskirchner je izdal odredbo, da naj bi bil promet na tej železnici od 9 ure zjutraj do 5 ure pop. ustavljen vsled pomanjkanja premoega v centrali. Županove odredbe pa cesar ni hotel potrditi in mu je nekega dne telefoniral, da je njegova brigada ali županova skrb in dolžnost, da naj preskrbi dovolj premoega bodi si že na ta ali oni način. Županu Weiskirchnerju ni bil cesarjev nastop po volji in je nameraval s vsem občinskim odborom odstopiti. Celo zadevo je pa komčno poravnal cesar s tem, da je določil gotovo število vozov električne železnice, ki morajo biti noč in dan v prometu.

Cesar Karel I. je pa nedavno pokazal svojo moč in močnatost s tem, da je odpoklical na fronto en sam dan kar 70 raznih mladih častnikov generalnega štaba, ki so lenarili na Dunaju ter se zabavali po raznih kavarnah. Na njih mesta je cesar postavil toliko že priletnih in odsluženih častnikov. Dosti izmed mladih častnikov generalnega štaba je prosilo cesarja, da naj bo usmiljen z njimi, nekateri so se celo hoteli odpovedati svoji časti in službi; končno je pa le zmogala cesarjeva beseda.

Tako je tudi pred kratkim odstavil avstrijski cesar starega in izkušenega nadvojv. Friderika, ter prevzel sam vrhovno poveljstvo avstrijske armade.

Ves sedanji možati nastop novega avstrijskega cesarja se pripisuje njegovi izkušnji; zadnji čas je bil namreč cesar pridelen na raznih frontah in je dobil ondi upogled v življenje, poleg tega pa tudi ni imel sedanji avstrijski cesar v svoji mladosti zlatih časov, kajti kakor znano njegova ožja družina ni bila tako bogata in je živela le bolj skromno. Govori se, da se je sedanjemu avstrijskemu cesarju godilo v mladih letih večkrat bolj slabo kot dobro.

Dobro blago pride brez mešetarjev v denar.

Kdor domačim ponuja, rad oслеpi.

Prehvaljena juha rada izkipi.

Na najrazličnejšem osamlju: ob vzhodnoevropskih jezicah, na črvenih poljskih planjavah številni močvirni rekami, v peščeni vzhodni Galiciji, v srednjegalijskem grčevju in v godnatem karpatskem gorovju. Tu se bojna črta giblje, tam stoji; vrše se topniški dvoboji, boji v vaseh in gosdovih, pomoči, se dalje in se bližine, s streljanjem in s bajonetem, z napadi iz zasad in s majhnimi oddelki — vse se je poizkusilo, kar pozna celi vojaški register.

Pri vseh podjetjih pa se je izkazalo, da je današnja ruska armada neprimerno boljše v vsakem oziru, kakor je bila v vzhodni Aziji pred desetimi leti. Vojska v Mandžuriji je našla Rusijo vojaško in politično na niski stopinji, preko katere so se pa Rusi uspešno dvignili.

Če zasledujemo taktiko glavnih armadnih ruskih sil v sedanji vojski, dobimo sledečo sliko:

Ruska infanterija je formalno dobro izveščana, čeprav šematično. Pri veliki diferenciranosti ruskega častniškega naraščaja in vojštedski nizki inteligenci močva je pa napaka šematiziranje pri tako velikanskih masah bolj prednost kakor napaka. Za vse taktične fronde in norme mora biti dan strog, ozko omejen okvir, kjer pogosto nedostajajo samostojnosti in inicijative.

Streliška izobrazba ruske pehote v malenkostih ni bogve kaj, dostikrat niti srednje dobra. Merilo malo, a streljajo mnogo, kar ni vedno prav. Municije porabijo obilo že na velike razdalje tudi proti majhnim, težko obstreljevanju ugodnim ciljem. Zadnji čas se opaža tu neko boljšanje, a popolnoma izginito še ni.

Pri napadu je ruski vojak okoren, a smrti se ne boji in je nevarno vsled silne mase. Vse napade izvršujejo le z mnogo številno premočjo. Zanimiv je način ruskega napadanja zlasti v zadnjem času. Gosti rjvi, večasih tudi temne fronde in globoke kolone se bližajo do najkrajše razdalje. Ne boje se izgub rinejo, podpirani od močnih rezerv, vedno naprej, dokler ne zadenejo na najmočnejšo oviro, kjer se v hudem brzostrelnem ognju in v ognju strojnih pušk ustavijo in se začno pomikati nazaj. V takih momentih so za napade z bajoneti ali pa za ogenj od strani silno občutljivi.

Posebno spretno znajo ruski poveljniki izkoriščati prednosti takozvane notranje linije. Premikanje rezerv za fronto in njihovo pravočasno nenadno vpostavljanje se vrši točno in pravilno.

Različnost človeškega materijala se v ruski pehoti sedaj že močno občuti. Tudi vpliv velikih izgub vojnega materijala in orožja se že pozna. "Kraljica orožja" siicer še ni izgubila svoje veljave kvantitativno, pač pa kvalitativno in moralno. Ta izguba se dá težko nadomestiti.

Konjenica je zelo številna. To je njena moč. Drugače pa ni prišla do prave veljave. Pri omejenih bojnih in pojezdih se je ruska konjenica vsled naših oziroma nemških protidredb slabo izkazala. Forsirano odkrivanje po velikih kavalerijskih masah se je izjalovilo vsled naše obrambe. Kot bojna sila ruska konjenica sploh ni prišla do veljave, ne pri atakih, ne pri zasledovanju. Redno umikanje neuničenih čet ni pripravno polje za konjenico.

Mnogo bolj je delovala konjenica v majhnih praskah. Zlasti kozaki so ropali na obeh krilih armade po stari navadi. Pravega dobička pa ta sistem ni prinesel. Kozaki so številni, pa brez discipline; dobri jezdeci, a slabi vojaki, ki se ne dajo uvrstiti več v moderno armado. Posamezne kozaske formacije so se pa prav dobro držale. Konjenica v liniji je mnogo boljše, zlasti v celotnih formacijah, pa tudi pri odkrivanju.

Topništvo je najbolje rusko orožje. Zlasti v prvih mesecih vojske smo je zelo čutili. Topništvo ima izborne, dalekonosne poljske topove in havbice in mnogo težkih topov. Izobrazba je bila temeljita, zlasti v kijevskem okrožju, kjer je leta in leta deloval znani artilerijski strokovnjak general Ivanov. V bojih so pa Rusi izgubili mnogo nenadomestnega topniškega materijala in mnogo najboljših šolanih moči. Sedaj se je razmerje obeh artilerij na našo korist izboljšalo, kar se vedno bolj pozna.

Polack je posebej jasno izpovedal vse področnosti o tej zadevi. Tako je bil že lansko spomladi, kmalu po potopu parnika "Suez" postavljen v New York v glavni ured North German Lloyd družbe, kjer ga je nek zastopnik nemške vlade opozoril na pretečo nevarnost med Združenimi državami in Nemčijo. Naročeno mu je bilo, da naj takoj vse risbe in načrte parnika uniči in da naj nikakor ne prepusti, da bi padel ta parnik nepoškodovan sovražniku v roke.

Kapitan Polack je dobil koncem meseca jan. t. l. od neke osebe pri nemškem poslanstvu v Washingtonu ukaz, da naj bo v tem kritičnem času zelo previden in da naj izvrši dano mu nalogo glede poskodbe stroja. In res se je kapitan Polack podal dne 31. januarja iz Bostona v New York na važno konferenco v pisarni North German Lloyd parobrodne družbe. Takoj zatem je poslal od tamkaj prvemu častniku Sigmundu Bieransu v Boston, Mass., tole kratko brzojavko: "Povejte Petersonu, da je vse O. K." (dobro). Sodnik je vprašal kapitana, kdo je navedeni Peterson? — "Nihče", mu je odgovoril kapitan Polack. Priznal je, da je bila stvar tako že prej dogovorjena glede navodila o poškodbi strojev na "Kr. C." Vrnivši se zatem v Boston, so bili v resnici stroji "Kr. C." že do cela poškodovani do 1. februarja popoldne.

Sodnija je dalje zahtevala od kapitana Polacka, da naj ji pove ime one osebe, nastavljene pri bivšemu nemškemu poslanstvu v Washingtonu. Temu se je za kapitan odločno branil, trdeč, da bi pomenilo to zanj smrt, ko se povrne v staro domovino. Ondi b. ga radi izdajstva uradne tajnosti ustrelili. Sodnija ni zatem več silila kapitana, da naj izda ime one osebe.

Zvezna sodnija je sedaj naročila lastnikom poškodovanega parnika "Kr. C.", da naj ji preskrbe do 28. t. m. varščino, ali bond v znesku \$200.000, da bo ta družba popravila vso storjeno škodo na parniku, in če ne bo, da naj izda ime one osebe. Zvezna sodnija je sedaj naročila lastnikom poškodovanega parnika "Kr. C.", da naj ji preskrbe do 28. t. m. varščino, ali bond v znesku \$200.000, da bo ta družba popravila vso storjeno škodo na parniku, in če ne bo, da naj izda ime one osebe.

Ruska taktika.

Vojaški list "Rundschau" piše: Ne samo ruska strategija, ampak tudi ruska taktika temelji v svoji sedanji obliki na premoči števila. Številna premoč ruske armade je tolika, da se še do danes ni posrečilo nasprotnika potisniti povsod strategično in taktično v defenzivo. S svojimi neizčrpnimi armadnimi zbori poizkuša povsod operativno z ofenzivo, ki morajo tudi taktično privedi do napadanja. Čeprav smo mi že zdavnaj spoznali vrednost inicijative in tudi vedno stremimo za njo, moramo vendar vzpričo premočne sovražnikove mase stopati pogosto v od trenutka diktirano defenzivo; prvič, da ohranimo, kar smo pridobili, drugič pa, da v taktični defenzivi počakamo ugodnega trenutka za napad.

Če nekoliko izpremenimo star izrek, moramo reči, da se je ruska armada po vzhodnoazijski vojski mnogo naučila in mnogo pozabila. Bilo bi nespametno podcenjevanje nasprotnika, če bi trdili, da je rusko vodstvo slabo, da so ruski vojaki manj vredne kakovosti in da so ruske preskrbe nepopolne ter vsled korupcije — to je "Witzblattstoff" — neresne. Ravno nasprotno je res. Rusko vodstvo je čez navadno mero dobro, ruski vojak je hraber, žilav, vztrajen, z malim zadovoljen, dobro izveščan; ruska preskrba je dalekosežna in temeljita. To je treba konstatirati resnici na ljubo, ker tako primerno označimo brezpotrebno smešenje in napačne domneve. Toliko večja je vendar zasluga naše armade, da se tako močnemu in dobro oboroženemu sovražniku že cele mesece upira in vse njegove načrte prekrizava!

Sedanja vojska je zlasti na severovzhodnem bojišču bogata na velikih, med seboj tesno zvezanih bitkah, a ne manj namalih pras-

Ker je pa nemogoče strajčati s takim topom samo s kakoga trdnega stališča ali postaje, se gradi še nekaj močnih cementne podstavke 140 po število, kojih gradnja bo stala \$4000 za vsakega. Samo za take cementne podstavke bo vlada izdala \$560.000. Za splošno obrežno obrabno rabo se je že naročilo 110 velikanskih topov in ravno toliko oklopnih vagonov; vse to bo veljalo približno 49.000.000 dolarjev.

Ti novi premikajoči se topovi bodo viti v treh velikostih in sicer 12, 14 ter 16 palčniki. Le zmerite enkrat, kako debela je topovska kroglja, ki meri 16 palcev v preozu; kamor tak izstrelak zadene, se že nekaj čuti, pozna in učine. Vse te kroglje bodo pa glede moči in razstrelnih snovij prekašale vse dosedanj evropske šrapnele in bodo 100krat močnejše od njih. Samo en uspešen zadenek s tako kroglo, bo lahko potopil največjo sovražno ladjo.

Glavne obrežne utrdbe bodo v bližini mesta New York, ker je to mesto izpostavljeno največji sovražni nevarnosti. Iz morake bližine pri Rockaway Beach pri New Yorku se namreč že lahko strelja z dobrim topom na 14. cesto v sredino newyorške metropole; vsled tega se bo vse obrežje v neposredni bližini New Yorka najbolj utrdilo in opremilo s modernimi topovi. Slične obrambne postaje bodo tudi v Portlandu, Me., Portsmouth, N. H., New Port, R. I., Boston, Mass., Cape Henry, Va., Savannah, Ga., Norfolk Roads, Va., Charleston, S. C., New Orleans, La., Mobile, Ala., tako tudi v San Frisco, Cal.

Kakor smo čitali, imajo v sedanji evropski vojni najboljši top, ki nese do 28 km v daljavo; to je za 3 kilometre dalj kot iz Ljubljane do Kranja. Gotovo bodo pa ti naši moderni ameriški obrežni topovi prekašali za več milij, ozir. km. evropske topove, tako, da se nam ni potreba bati nobene sovražne sile na morju.

Nemški parnik "Kronprinzessin Cecilie."

Marsikomu je znan gorimavedni krasni poštni parnik, last North German Lloyd parobrodne družbe, ki je vozil pred vojno iz New Yorka v Bremen in naobratno. Kdor je potoval na tem parniku, se je lahko prepričal kaj se dá zgraditi za \$5.000.000 katere je izdala družba za nabavo tega modernega plavajočega hotela.

Meseca julija 1914, par dni pred izbruhom evropske vojne je ta parnik odplul iz New Yorka proti Plymouthu in Cherburgu. S sabo je vozil za več milijonov dolarjev zlata namenjenega bankam v Londonu in Parizu. To zlato je poslala venkaj Guaranty Trust Co. in National City banka iz New Yorka. Kapitan Karol Polack, poveljnik tega parnika je bil že daleč na visokem morju, ko je prejel brezščitno poročilo o izbruhu vojne; vsled tega si ni upal dalje do cilja in se je povrnil z dragocenim tovorom nazaj v Ameriko in sicer v Bar Harbor, Me. Gorioznačene newyorške banke so takoj zatem uložile tožbo nampram lastniku parnika "Kr. Cecilie", ker ni dovedel poslanega zlata na določeno mesto, da sta imeli ti dve banki vsled te ga \$2.300.000 škodo. Dne 14. novembra je že zarubil zvezni maršal parnik "Kr. C." in ga je pustil takoj prepeljati v Boston, Mass., kjer stoji že dandanes.

Prav zadnje dni se je pa pripetilo na tem parniku nekaj senzacionalnega, ali nenavadnega.

Kapitan Karol Polack je namreč v noči dne 31. jan. 1917. ukazal svojim inženirjem in strojniškom, da naj veljajo stroje na "Kr. C." pokvarijo in tako uničijo, da bo parnik za vožnjo neraben. Ta kapitanov ukaz se je naravno tudi izvršil; predno bo mogoče spraviti parne stroje "Kr. C." v pravo stanje, po potrebovalo več mesecev in bo stvar veljala več tisoč dol.

Najbolj značilno dejstvo pri tem je, ker se je te stroje pokvarilo ravno tri dni preden je bila diplomatska zveza med Združenimi državami in Nemčijo pretrgana in da se je naredilo to škodo na ukaz nemške vlade. Dne 17. t. m. je stal kapitan Polack pred zvezno sodnijo v Bostonu obtožen izdajškega zločina, ker je nalašč od naše vlade zarubljen

Četrta funta kuhane polenovke (šne) ima dvakrat toliko redilnih snovi (proteina) v sebi kakor četrta funta kuhane govejeje mesa.

2 žlici kuhane rize zaležeta toliko, kakor 2 in pol kuhana jajca.

Zelje (cabbage) ima primeroma malo redilnih snovi v sebi in je sedaj nenačako drago. Ena cela zelinata glava prirejena v jedi ne salate toliko za želodec kakor dober kos belega kruha.

Ena čaša "kakao" ima 36 krat več redilnih snovi v sebi kakor pa 5 žlic kuhane sladkega zelja.

Tri žlice sladkorne moke (sdrobljenega sladkorja) zaleže toliko kot 2 kosa kostrunove pečenke.

Dva kubična palca ameriškega sira zavzema ta več redilnih snovi, kot pa četrta funta govejeje kuhane mesa z omako.

Slovenake gospodinje! Poskusite enkrat z gorimavednimi jedili, ki so bolj redilna in tudi cenejša kot pa meso.

Orjaški obrambni topovi ob Atlantiku.

Sedanja evropska vojna in strah pred kakim sovražnikom sta tudi vlado naših Združenih držav napotila, da je jela zadnji čas resno misliti na potrebno obrambo. Osebito zadnji čas, odkar je pretrgana diplomatska zveza med Washingtonom in Berlinom se dela razne obrambne predpriprave za slučaj kakve vojne.

Šele pred dobrim tednom je bilo v senatki zbornici v Washingtonu dovoljenih \$531.000.000 za našo mornarico in armado; v tej ogromni svoti je pa tudi vpoštenih 49 milijonov dolarjev za utrdbo atlantskega obrežja.

O tem nameravem koraku in o teh načrtih smo že svoječaso priobčili na tem mestu primeren članek; tedaj je bila o tej nameri šele govorica, — dandanes je pa že istina. Vlada je že dovolila potrebni kredit v to svrhu, vsled česar se je s tem delom že pričelo kakor je bilo čitati po vseh večjih ameriških listih.

Vojni department v Washingtonu je poklical k sebi najboljše večake inženirje, ki so izdelali potrebne načrte za 140 trdnjav ob atlantskem oceanu. Razni večaki so preiskali in premerili vsako ped zemlje ob Atlantiku, ter so komčno izračunali, da bo popolnoma zadostovalo 140 obrežnih utrdb s cementnimi podstavki za najmodernejšo obrežno topove. Vsekako bodo ti topovi presegali nemške in avstrijske 42 centimeterske, ki so pri Liège v Belgiji delali s takimi uspehi. Na dosti krajih ob atlantskem oceanu je voda namreč tako plitva in obrežje tako, da sovražni ladji sploh ni mogoče priti v bližino ameriškega ozemlja. Ker je pa strategična črta ob Atlantiku od severne do južne strani precej dolga in ker dosedaj se niso bile vse važne, ali pristopne obrežne točke dobro za varovane, bo vojni department že v kratkem času odpravil te nedostatke ter poskrbel za zadostno obrežno obrambo ob Atlantiku. Združene države bodo imele torej najbolj moderni obrežni obrambni sistem, kakoršnjega ne bo najti nikjer drugje na svetu. To bodo izvrševali veliki premikajoči se 16 palčni topovi.

Ker so naši Američani v vseh stvarah in iznajdbah najbolj praktični, bodo tudi ta načrt na zelo praktičen načrt izvršili. V krajih blizu morja, kjer je nevarnost od strani sovražnika mogoča, se bo zvezalo skoro vse atlantsko obrežje z železniškim tirom, ki bo družil 140 posameznih obmorskih utrdb. Od ene do druge teh utrdb bo lahko mogoče bliskoma s lokomotivo prepeljati tako obrežni top in ga staviti v akcijo na posebej za to določenem prostoru. Naj si pride sovražnik že v bližino New Jersey obrežja ali pa v bližino skalovitega obrežja države Mass. — povsod bodo štrleli proti morju ti moderni obrambni giganti. Vsek tak top se bo lahko pripeljalo na posebno zato zgrajenem oklopnem vagonu in sicer z naglone 60 milj na uro. Lokomotiva in vagon, na katerem bo stal ta obrambni orjak bo zgrajen na poseben način tako, da ga bo lahko vse brez kakoga zadržka spraviti v tir. Če bi se skušal n. pr. sovražnik na kakem prikladnem mestu izkreati, bo de tak mobilni

Četrta funta kuhane polenovke (šne) ima dvakrat toliko redilnih snovi (proteina) v sebi kakor četrta funta kuhane govejeje mesa.

2 žlici kuhane rize zaležeta toliko, kakor 2 in pol kuhana jajca.

Zelje (cabbage) ima primeroma malo redilnih snovi v sebi in je sedaj nenačako drago. Ena cela zelinata glava prirejena v jedi ne salate toliko za želodec kakor dober kos belega kruha.

Ena čaša "kakao" ima 36 krat več redilnih snovi v sebi kakor pa 5 žlic kuhane sladkega zelja.

Tri žlice sladkorne moke (sdrobljenega sladkorja) zaleže toliko kot 2 kosa kostrunove pečenke.

Dva kubična palca ameriškega sira zavzema ta več redilnih snovi, kot pa četrta funta govejeje kuhane mesa z omako.

Slovenake gospodinje! Poskusite enkrat z gorimavednimi jedili, ki so bolj redilna in tudi cenejša kot pa meso.

Za naše gospodinje.

Po vsej pravici moramo poudarjati, da zavzema dandanes v Ameriki gospodinja najtežavnejši stan, in prvi vrsti pa gospodinje ali matere delavskih družin. Res je, da se ne ukvarjajo s tako napornim delom kakor morda njih močje po tovarnah in jamah — dela jim pa sicer in težave, neznosna sedanja draginja, kakoršine še ni bilo takaj od zadnje državljanske vojne. Vse je v ceni poskočilo za več sto odstotkov. Pred leti se je lahko nakupilo za \$1.00 več in boljše blaga (živil), kakor pa dandanes za \$3.00. Kruh, mast, jajca, surovo maslo, meso, krompir, čebula in druge življenske potrebine so dosegle sedaj tako ceno, da dandanes ne zaleže \$1.00 nič, ako se hoče le kaj okusnega skuhati. Pred 3 leti so plačevale naše gospodinje v Chicago za "peck" krompirja 25c, danes je pa že 80c in bo prišel celo na \$1. In vendar je krompir po slovenskih kuhinjah tako priljubljen. O posameznih dragih živilih nam omeniti, ker to eleherna gospodinja bolj ve iz lastnega prepičanja in skušnje.

"Sam Bog zna kedaj bo res konec te neznozne draginje!" se povprašujejo naše matere, gospodinje in boarding bossowke. Na to vprašanje je zelo težko odgovoriti; najbrž še tako dolgo ne, dokler ne bo od države prepovedan izvoz ameriških živil v Evropo. Morda bodo živila na spomlad — torej že v kratkem še dražja, ker jih farmarji ne bodo več ponujali na trg vsled acetve. Tedaj se bo rabilo več čita, krompirja, fižola, graha, čebule itd., ker bo treba to posejati in vsaditi za jesenski pridelek.

Nikjer niso žene priprostitih delavcev tako prizadete vsled dragine kakor v milijonem mestu New York. Tamkaj živi namreč največ revnih družin s številnimi otroci in se le težko preživljajo vsled previsokih cen raznih živil. Vsled tega so privedle pred nekaj dnevi velikanski protestni shod pred mestno hišo, zahtevajoče od župana odpomoči. Župan jim je obljubil svojo pomoč, da bo nekaj ukrenil za stradajoče družine; seveda obljubiti in storiti je velika razlika.

Bež v tem kritičnem času je izdal mestni zdravstveni department v New Yorku navodilo, kako je mogoče preživljati se bolj po ceni in priporoča te nasvete vsem gospodinjam, kaj naj kuhajo v sedanjem času. V tem priporočilu se navaja redilnost gotovih jestvin v primeri z mesnimi jedili, kar je po izvedenih preizkušenju in potrjeno in sicer:

"Tri polne jedilne žlice praženih makaronov potreseni s malo sirom, zaležejo ravno toliko, kakor pol funta pečene govedine; to se pravi, da imajo makaroni s sirom sveziti v primeri z mesom več redilne snovi.

Tri polne jedilne žlice prašene-ga fižola zaleže toliko za želodec, kakor poldruha unča pečene janjetine.

Pol "pinta" juhe, skuhanje iz preklanega graha ima več redilnih snovi, kot pa 6 unč "Hamburger steka". En pint fižolove juhe za-

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. februarja 1917 skupna izplačana podpora \$1,236,175.47

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2827 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B St., Pueblo, Colo.
John Povaha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkoviček, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 313 South Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 28. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Rusa, 6619 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Svete, 38 — 10th St., North Chicago, Ill.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILU K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

URADNO NAZNANILO.

NAZNANILO ASES. ŠTEV. 3—17, ZA MESEEC MAREC 1917.

Imena umrlih članov in članic.

- 247 Katarina Papič, stara 58 let, članica dr. sv. Cirila in Metoda, 4. Tower, Minn., umrla 17. jan. 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 1. jan. 1901. R. 41.
- 561 Josip Zorčič, star 48 let, član dr. sv. Družine 5, La Salle, Ill., umrl 5. jan. 1917. Vzrok smrti: Rak v kolku. Zavarovan za \$1000. Pristopil k Jednoti 7. maja 1899. R. 31.
- 4312 Marija Badovinac, stara 30 let, članica dr. sv. Jožefa 16, Virginia, Minn., umrla 6. jan. 1917. Vzrok smrti: Porod. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 9. nov. 1909. R. 23.
- 19215 Josip Veselič, star 30 let, član dr. Jezus Dobri Pastir 49, Pittsburgh, Pa., umrl 1. febr. 1917. Vzrok smrti: Srčna bolezen. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 20. aprila 1913. R. 27.
- 8701 Nikolaj Matešič, star 30 let, član dr. Marije Sedem Žalosti 50, Allegheny, Pa., umrl 12. jan. 1917. Vzrok smrti: Ubit pri delu. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 12. sept. 1905. R. 19.
- 10774 Frank Mišmaš, star 35 let, član dr. sv. Lovrenca 63, Cleveland, Ohio, umrl 29. jan. 1917. Vzrok smrti: Pljučnica in srčna bolezen. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 21. dec. 1906. R. 24.
- 4114 Ivana Coren, stara 32 let, članica dr. Marije Pomagaj 79, Waukegan, Ill., umrla 26. jan. 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovana za \$1000.00. Pristopila k Jednoti 13. junija 1909. R. 24.
- 7161 Math. Ule, star 38 let, član dr. Frid. Baraga 93, Chisholm, Minn., umrl 25. jan. 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 5. sept. 1904. R. 26.
- 20076 Matjaš Kocet, star 31 let, član dr. sv. Jožefa 148, Bridgeport, Conn. umrl 22. jan. 1917. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$500.00. Pristopil k Jednoti 30. dec. 1913. R. 28.
- 20279 Jakob Berčič, star 45 let, član dr. sv. Jeronima 153, Canonsburg, Pa., umrl 8. febr. 1917. Vzrok smrti: Pljučnica. Zavarovan za \$250.00. Pristopil k Jednoti 2. maja 1914. R. 43.

Imena poškodovanih in operiranih članov.

- 11574 Anton Klemenčič, član dr. sv. Jan. Krstnika 14, Butte, Mont., operiran 30. dec. 1916. Opravičen do podpore \$50.00.
- 20891 Ignac Planinšek, član dr. sv. Frančiška Sal. 29, Joliet, Ill., operiran 9. dec. 1916. Opravičen do podpore \$50.00.
- 21500 Math. Maros, član dr. Marije Majnika 154, Peoria, Ill., operiran 27. dec. 1916. Opravičen do podpore \$50.00.

Ime bolnega člana.

- 5995 John Gorše, član dr. sv. Barbare 23, Bridgeport, Ohio, prijavil bolnim 23. maja 1916. Pripada na Jednoto za podporo od dne 24. nov. 1916. Opravičen do podpore od 24. nov. 1916 do 14. jan. 1917.

Joliet, Illinois, 21. februarja 1917. JOSIP ZALAR, gl. tajnik K. S. K. J.

V BLAGHOTNO UVAŽEVANJE.

Ob začetku vsakega fiskalnega leta, je navadno zelo veliko dela v glavnem uradu Jednote. Treba je zaključiti račune, napraviti finančno poročilo za gg. nadzornike, potem pridejo razna letna poročila na države in poleg tega še druga razna dela. Izvanredno veliko dela je bilo v glavnem uradu posebno koncem minullega in početkom letošnjega leta. Po najboljšem trudu, ni bilo mogoče vsega dela pravočasno izgotoviti. Marsikaj je zaostalo in se odložilo za nekoliko časa, kajti hiteti se je moralo v prvi vrsti z delom, ki je neobhodno potrebno in mora biti ob gotovem času izgotovljeno. Letna poročila morajo biti na razne države poslana najzadnje do 1. marca. Radi tega se je moralo v prvi vrsti izdelati omenjena poročila.

Ker je med zaostalim delom precejšnje število neizdelanih certifikatov, radi tega prosim cenjeno članstvo, da nekoliko potrpi. Finančna poročila so sedaj izgotovljena in odposlana na pristojna mesta. Kakor hitro bodo razpisani asessment za mesec marec, takoj se bodo pričelo s pregledovanjem imenikov članov in članic. Ko bodo to dogotovljeno, prične se izdelovati certifikate, kakor tudi vse drugo zaostalo delo se bo v najkrajšem času rešilo!

Valed tega prosim, da se cenjeno članstvo ne huduje kajti nemože je bilo vse delo na enkrat izvršiti, pač pa bude isto v najkrajšem času rešeno.

Spoštovanjem in bratakim pozdravom sem Vam udabi
sobrat
JOSIP ZALAR gl. tajnik

Uradno poročilo K. S. K. Jednote

za mesec januar 1917.

Dr. Štev.	Priloga na račun mes. Nov. 1-17 1917.	Izplačani		
		Smrtnina	Poškod.	Sošt. podp.
1	827.93			
2	528.52	\$ 1,200.00		
3	198.82			
4	117.74			
5	186.18			
6	561.15			
7	150.01	1,000.00		
8	22.46			
10	76.03			
11	405.15	1,500.00		
12	77.18	1,000.00		
13	255.80			
14	212.01			
15	186.57			
16	35.20			
17	74.10			
18	95.93			
19	48.79			
20	24.56			
21	568.37			
22	441.70			
23	865.44	\$200.00		
24	90.84			
25	190.84			
26	114.71			
27	26.28			
28	142.86			
29	119.80			
30	143.83			
31	197.97			
32	309.88		50.00	
33	81.80			
34	58.26			
35	117.26			
36	86.40			
37	350.27			
38	80.62			
39	69.62	100.00		
40	198.29			
41	81.06			
42	137.66			
43	252.22			
44	139.21			
45	86.73			
46	281.25			
47	69.11	500.00		
48	176.07	250.00		
49	80.79			
50	232.39			
51	114.01			
52	173.71			
53	69.08			
54	34.39			
55	31.04			
56	132.33			
57	25.95			
58	112.25			
59	59.79			
60	72.55			
61	117.26			
62	100.64			
63	254.63			
64	229.22	600.00		
65	111.15			
66	207.88			
67	201.59			
68	66.03			
69	104.90			
70	48.19			
71	59.21			
72	143.03			
73	49.07			
74	194.03			
75	32.87			
76	147.93			
77	87.30			
78	165.95			
79	46.88			
80	124.68			
81	48.25			
82	63.90			
83	105.05			
84	17.88			
85	60.26			
86	116.44			
87	74.68			
88	61.35			
89	119.81			
90	51.13			
91	68.47			
92	40.99			
93	119.21			
94	80.22			
95	41.86			
96	120.94	600.00		
97	33.90			
98	40.97			
99	130.58			
100	46.77			
101	35.76			
102	87.06			
103	70.56			
104	5.83			
105	38.92			
106	99.73			
107	60.32			
108	14.47			
109	9.45			
110	124.91			
111	86.14			
112	33.92			
113	30.68			
114	106.76			
115	50.82			
116	40.65			
117	87.59			
118	39.69			
119	41.97			
120	141.23			
121	36.60			
122	106.67			
123	54.94			
124	68.58			
125	39.72			
126	35.35			
127	114.42	150.00		
128	35.92			
129	25.81			
130	62.44			
131	51.25			
132	20.70			
133	25.95			
134	23.53			
135				
136				
137				
138				
139				
140				
141				
142				
143				
144				
145				
146				
147				
148				
149				
150				
151				
152				
153				
154				
155				
156				
157				
158				
159				
160				

Skupaj \$15,442.08 || \$ 6,150.00 || \$1,300.00
Preostanek 31. decembra 1916: \$459,992.19

Prejemki takom meseca januarja 1917.
Plačana od društev \$15,442.08
Obresti 297.87
Najemnina 102.50 || \$ 15,842.45

Izdatki:
Plačana smrtnina \$ 6,150.00
Plačana poškodnina 1,300.00
Razni upravni stroški 2,482.64 || \$ 9,882.64

Preostanek 31. januarja 1917: \$465,952.00
Joliet, Ill., 19. februarja 1917.

JOS. ZALAR,
gl. tajnik, K. S. K. J.
Opomba: Društva zaznamovana z zvezdico imajo asessment 12-16, plačan meseca januarja 1917.

Narodno gospodarstvo in vojna.

Sedanja svetovna vojna je nastala vsled velikih gospodarskih nasprotij med evropskimi državami. Nemčija je začela pridobivati na gospodarskem polju svetovno

moč. Angleška sicer ni hotela doseči svetovnega gospodarstva v političnem oziru, pač pa je namerjala zlomiti nemško vojaško in politično moč, da bi izgubila Nemčija potem svojo gospodarsko samostojnost. Takaj moramo pripomniti, da med Angleško ter Avstrijo in med Francosko ter Avstrijo ni bilo nobenega gospodarskega

nasprotja, še le v sednjem desetletju je nastala napetost v finančnem oziru med Francosko in našo državo vsled ruskega rovanja. Pač pa naslednje Rusija poleg političnih tudi dalekosežne gospodarske cilje: doseči hoče izhod na odprto morje, dobiti namerja v svojo posest Dardanele, da bo mogla izvažati svojo poljedelske, pridelke, ki se bodo gotovo pomnožili po dovršeni agrarni reformi. Toda ravno sedanja ruska zavznica Angleška se je najbolj prizadevala skoro od začetka tega stoletja, da bi Rusijo odrinila od morja.

Vsa ta gospodarska nasprotja so povzročila sedanjo svetovno vojno. Največja napetost je vladala med Angleži in Nemci. Angleži sovražijo Nemce, čeprav jim le-ti niso nasprotovali v kolonialni politiki in čeprav je angleška svetovna trgovina daleko presejala nemško. Pač pa so Nemci v obrti prekosili Angleže, ker so prilagodili svoje izdelke željam odjemalcev in ker je nemška znanost združena s tehniko, je ustvarila razne izdelke, ki jih celo sovražniki težko pogrešajo sedaj med vojno. Nemški delavec je bolj izobražen nego angleški in se ne protivi kakor se to neprestano dogaja na Angleškem, ker tovarnarji uvajajo v vedno večji meri nove stroje v tvornice. Tudi nemške banke nadkriljujejo angleške, ker izdatno podpirajo razvoj obrti. Angleži so bili nejevoljni, ker so Nemci pomnoževali svojo vojno mornarico, sledeč v tem oziru angleškemu vzgledu. Angleži so se pač bali, da nameravajo Nemci ogroziti njihovo kolonialno posest ali pa vpasti na Angleško. Niso pa pravočasno ukrenili potrebnih odredb, da bi se doma preskrbeli z živili, ker Veliko Britanijo se lahko prisili, da se vda, ako se ji odreže dovoz živil, katerih ni na Angleškem, dočim Nemci pridelujejo neprestano vedno več živil v domači državi.

Sedanja vojna tudi zelo vpliva na narodno gospodarstvo. Takoj po izbruhu vojne so prenehali mednarodni kreditni odnosi med vojskujočimi se državami. Najbolj je trpela v tem oziru Angleška, kajti London je središče denarnega prometa v svetovni trgovini. Insolvenca je grozila londonskim bankam, ki posredujejo ta promet in ki imajo svoje dolžnike raztresene po kontinentu. Rešila jih je angleška banka, ki je bila provizorično porok za kontinentalne dolžnike angleških banikirjev z državno garancijo.

Tudi v Nemčiji in Avstriji so se opazile posledice, ko so bile prekinjeni mednarodni kreditni odnosi. V vojnem času primanjkuje denarja, dočim ga vedno več potrebuje ne samo vojaška uprava, ampak tudi trgovec in zasebniki. Temu nedostatku je odpomogla Nemčija; ustanovila je vojne posojilnice, ki izdajajo bankovce, s katerimi se plačuje pri državnih blagajnah in ki jih sprejemajo tudi zasebniki. Razentega spravilo državne banke v promet večje število bankovcev. Da ne bi primanjkovalo drobnica, so uvedli male bankovce. Slednjice je razglasila Nemčija nekaj določb o moratoriju. Tudi v Avstriji so uvedli razne bančopolitične odredbe, da sta država in promet razpolagala z zadostnimi plačilnimi sredstvi; razentega so proglasili splošen moratorij. Enako so si pomagale druge države.

Prvi, ki so se maščevali nad tujci in jim konfiscirali posestva, so bili Angleži in Francozi, seveda sta morala isto storiti zaveznika. Nadaljna posledica vojne je, da so povsod zaprli efektne borze, s tem je izginila razlika med premičnim in nepremičnim kapitalom.

Važni sta tudi naslednji dejstvi. Anglija se je zato udeležila vojne, da bi preprečila dovoz živil in obrtnih surovin v zavezniški državi. Vojna je izbruhnila šele v avgustu, ko so že povsod spravili žetev. To dejstvo je jako važno za nas, ker Angleži niso dosegli pravega cilja. Razentega je bila lanjska žetev v obeh državah primeroma dobra. Da ima ljudstvo kolikor toliko živil, je uvedla vlada znane odredbe.

Obrt, ki ne proizvaža izdelkov za vojno, jih tudi ne more razpečavati v isti množini in ceni, kakor v miru. Najbolj trpi tista obrt, ki izdeluje razkošne stvari in izvaja izdelke; nekatere nevtalne države so kmalu porabile to ugodno priliko in nakupile za nizko ceno obilo teh izdelkov. Izvrstno napredujejo one obrtne stro-

ke, ki proizvajajo različne vojne potrebščine. V nekoliko neugodnem položaju je sladkorna in petrolejska obrt, izdelovanje spirita, pivovarstvo in pridobivanje premoga. Splošno se more reči, da v vojnem času obrt ne propada.

Kako je Slovenec ušel Rusom.

Ignacij Barle, od 17. pešpolka, doma iz Roj pri Veliki Loki na Dolenjskem, je pisal svojim staršem o svojem begu iz ruskega ujetništva takole:

"20. junija 1915. Dragi starši! Danes Vam hočem bolj natanko popisati, zakaj nisem tako dolgo nič pisal. Bil bi cel roman, ako bi hotel vse popisati.

Dne 12. maja smo imeli hudo bitko med Kolomeo in Stanislavom pri vasi Kocimer. Bitka je trajala ves dan. V dežju krogel in šrapnelov sem ostal popolnoma zdrav. Popoldne je bil trikrat bajonetni naskok, pri katerem so Rusi nas nekaj ujeli. Kozaki so nas gnali proti Stanislavu. Težko je bilo, pa vendar sem jim ušel in pobegnil v gozd. V gozdu sem bil noč in dan. Po vaseh okrog pa so vedno jahali kozaki in pobirali ljudem.

Na večer sem zlezal v neko hišo, ki je stala ob robu gozda. Gospodar je bil zadovoljen mi pomagati iz zadrege. S pomočjo gospodarja sem skušal priti v rusko bojno črto in tako priti na našo armado, a to ni bilo mogoče. Komčno sem sklenil tam počakati Avstrijcev, ki so bili 50 kilometrov oddaljeni.

LA ADRIJO...

Pravni in ustolno-benečanski bojov. — Speciali Lea Fatur.

(Nadaljevanje.)

Zavzet je strmel vanjo. Ali kaj več Zakaj je užljena? Preletel ga je srd. Pa saj ga ljubi, ga mora ljubiti. Privrela je zopet iz duše reka strastnih besed. . . Mrzlo ga je odbila Zora: "Ne vzmirajte se, general Foscari. Imeli ste neprijetnosti? Radi uskoške kmetice jih ni bilo treba, plemeniti signor. Domov grem. Zahvalim se za vaše gostoljubje. Plačam vam srčno krvjo. Dajte mi — to je moja zadnja prošnja — dajte mi mojega ženina, brinjskega stotnika Milanšiča, iz ječe. Radi mene je prišel vanjo stari junak. Bratova senca grozi vam in meni, Foscari. . . Dajte mi nazaj ženina, da se vrnem z njim častno na dom. Vrnite mi moje upe, moje čast mi vrnite, don Foscari."

"Tako mrzla, Zora! Ne bodi taka. Domov hočeš? Pri meni je tvoj dom. O časti govoriš? Kaj ti ženski čast — ljubezen? In jaz te ljubim, Zora. Nimam, ne morem te poročiti, pokazati svetu kot svojo ženo. Pa Bog je zvezal najini duši, Zora, ko sva se videla prvič. Moja si, zlata deklica. Idi z menoj. Gondola čaka. Čakajo posli na Giudecchi. Vse je prenovljeno v moji vili, vse čaka tebe, kraljica vili. Idi, Zora. Dražji kot poročni bo tvoj venec. Moja kraljica boš. . ."

Vrele so besede iz dna duše kot lava iz vulkana. Mrzla je ostala Senjanka. Strogost njenega očeta se ni izpremenila, hladno je odbila roko, ki je hotela objeti deviško telo.

"Vaša! Brez blagoslova in časti, don Foscari!" se je nasmehnila ledeno. "Nikdar! S kakim čelom stavite Juriševih sestri tako ponudbe! Odpri se zemlja! Da je hotel Juriša — toda on je varoval vašo čast. . . Čujte, don Foscari: Niti žena Benečanova ne mara biti Senjanka. Pes je in ostala Benečan. Žal vam je, da bi odšla v časti. A ko se me nasitiš, podlež — me pošljesh sam! . . . V naročje ti pade Senjanka. Kadar hočeš Varal se je Venier, vara se dož. Senjanka pljune na vas. . . Senjanka gre — a se vrne strašna. . ."

Obrnila mu je hrbet. Jeza je zakipela v njem. "Nikamor ne pojdeš!" je zagrozil. "Ženin Milanšič ne zagleda nikoli svobode. Tebi zabrani straža izhod iz dvora. Zaničujš mejo ljubezen — uživaj mojo jezo."

Sel je in ni ga klicala nazaj. Ustavila ga je sestra, tolažila, češ, da minejo Zoro muhe, preden pride dan.

In zdaj hodi po Piazzetti, se ozira na arkade. Če ne stopi skoz visoka vrata, mu pomigne. . . Ni je! Le sestrina beloodeta postava sloni otožno tam, po morju prihaja gondolirjeva pesem. In kipi jeza. Vstaja želja po maščevanju. Senjanka prezira ljubezen benečanskega generala. . . Kneginje so se mu že ponujale. Domov hoče z Milanšičem! Še težje okove ukažem obesiti na Uskoka. Ne bo več videl Senja, nebo objemal Zore! — Stražam dogane je prepeval pustiti Senjanko vun. O, ne bo prosil Foscari uskoške ljubezni. Venecija, čast vekov, le tvoj slavi bo živel odsej tvoj sin, preganjal bo uskoški rod — pozabil, da je ljubil hčer tega rodu.

Zavela je tramontana. . . O težko, Foscari, težko! Je šepetala razgretemu. Pomladne dni boš šilhal tenko škripanje vezanih opančičev, nežno zvenketanje upletenjakov. Videl boš v duhu biserni blesk sivih oči, tenke obrvice na belem delu. Cvetelo bo, dehtelo. . . Zavel bo duh bosiljaka in te spominjal jutra, ko je prišla plaha k tebi. Spominjal te bo ljubke navičnosti, odkritosrčne vdanosti nepokvarjenega otroka.

Ne, ne — ona ne sme nikamor! Na rivi stoje barke vseh vrst. Budna je straža. Pojdi, Foscari, prepovej Senjanki pot na morje. Straža se je poklonila generalu. Foscari pogleda barke. Dolgo ni brodil. . . Iz gozda jamborov doni pesem stražarjevega mornarja: Na morje, na morje! Ostanite, hišne miši, ženske, otroci, doma. Za vas ni življenja. Le na morju je radost. . .

Vabi morje. Vidiš jadra, general Foscari. Iz Levanta, iz Francije, Španije, Istre. Drugo za drugim stoje ob rivi. Drugo za drugim odhite, ko zazori. Daj, poleti

na morje, Foscari. Pozabi neljube ženitve, pozabi žaljenja. V Franciji Španiji sprejemo benečanskega plemiča s častjo.

Foscari je hodil ob rivi, da je vstajalo sivo jutro. Potem je truden poiskal svojega gondolirja. Ko sta vesalala na Giudecchi, je plaval par bark počasi in veličastno z rive v odprto morje. Kam se jim mudi v zaspanem jutru? Dremlje še morje, spi mornar. Srečno, barke! Z vami ni mogla uporna deviška duša. Ne, Zora se prespi, zahrepeni po Foscariju. . .

Bronasta moža na stolpu sv. Marka sta naznanila deseto uro dopoldne, ko je stopil general Foscari pod arkade. Šopek v roki, je naglo prehodil dvorane, veselo pričakovanje na obrazu. Jutro je izbrislalo nemire noči. Pozabljena je jeza na Zoro, poroka s Klaro, ki se lahko odloži še leta. Foscari hoče najti pot do sreče; najde jo, ko se mu nasmehe zopet Zora zaupno, navno. — Toda kaj stoje dečki v gručah, šepetajo! Kaj ga pogledujejo sožalno dvorjanke? Ali ve že vsa dogana za njegove neprijetnosti? K vragu! Nikogar ne vpraša, nikomur se ne naznani. Viharno stopi Foscari v Cecilijino spalnico. Tam sedita tako radi prijateljci, si prepletata lasce, govorita z Jelo o davnem, o čudnem. . . Danes ni Zore. Cecilija sedi objokana na divanu, na mizici leži listek.

"Kje je Zora?" vpraša hlastno Foscari. "Poklič ji, Jela. Saj dovoliš, sestra? Mali trgolavki prinašam šopek jablanovega cvetja. Glej rožnati rob na cvetju. In ta vonj! Moje posestvo je vse v cvetju, vse dehti, da je milina. Da vidi Zora ta kras, si ne zaželi nikdar več v svoj mrzli dom. Njeno naj bo to posestvo, njeno za pogled ljubezni. Ne bom se ji več bližal z neoprezno besedo, njen prijatelj in varih ostanem. Pa kaj stojiš, Jela — kaj hočeš, Cecilija?"

"Zore ni!"

Vesolja up utone v Foscarijevih črnih očeh, bolešno zatrepajo ustnice. Cvetoe večje položi rahlo k zrealu, pred katerim je stala tako rada Senjanka. Pogleda listek. Ni se tresla roka, ki je napisala s cirilskimi črkami, da otiode Senjanka sramoti, da pomiluje Foscarija in zahteva, da izpusti njeno ženina. Svoj lišp pusti, ker so jo gledale v njem benečanske brezstidne oči. . .

Listek pade na tla. Zora je ušla! Ko so razpenjale barke jadra, ko je vstajal dan, se prebujalo morje. . . Odšla je barka na Krk.

"Sirota! Ubožica! Kaj si bežala od nas. Kaj nam nisi zaupala. Zastrupili smo ti mlado življenje. Ti si odšla čista, nam krije čelo sramota."

Vzdih Cecilija, kaže bratu Zorim lišp. Foscari pogleda otožno leskeče bisere, zveneče upletnjake. Uporna, pomosna duša, kje si zdaj? Na varnem pred zasledami za njeno poštenje, v bližini Trsta. Tam biva njen in Jurišev prijatelj, Frankolj. On skrbi za siroto, jo popelje v Senj, k bratu patru, k prijateljem.

Zore ni. Teman postane Foscariju pomladni dan. Kratko se poslovi od sestre. O, tudi sestra je kriva — noče, ne more je gledati. Foscari hiti vun, izprašuje straže, rohm: "Nihče ni videl Senjanke? Ne veste, kam je izginila? Naspite se v ječi, mrcine zaspane!"

Foscari hiti na rivo. Jambor pri jamboru, jadro pri jadrju. Na pot se pripravljajo, s poti vračajo barke, bregantine, gripe, feluki. Ladje za daljave, ladje za obrežno pot. Foscari izprašuje nadzornika pristana. Da, petero bark je odplulo z zoro. Proti Turški tri, dve do Dalmacije.

Petero bark. . . In on je blodil ob rivi in ni vedel, da se baš tedaj odpravlja uporna duša razžaljene Senjanke iz Benetek. O ta jadra! Da se jim je mudilo pred solnce — da so odvedla s seboj njegovo solnce. . . Foscari povprašuje poslanjačeve fakine, tajne najemnike signorije. Razjezi se: "Slabo opravljate svoj posel. Nihče ne sme priti, oditi, ne podnevi, ne ponoči z lagun, da ne bi bila obveščena o tem signorija."

Cvetje na Giudecchi dozoreva v sad. Popoldne junijevega dne le

še Foscari v sredi pod jablano. Soparno je. V belih kupah se sgrinjajo oblaki, se ispreminjajo, nasmnjajo nevihto. Trudno vise veje dreves, umolknil je vsak glas v naravi. Zaprtih oken molči palača sredi vrta, sobar Giani leži poleg hišnika pod stebri stopnic. Vse je trudno. Izmučen, truden je tudi Foscari. Truden od ugibanja, kam je prešla Zora. Ko je izginila, je drevje še cvetelo. Potem jo je iskal dva meseca. Zaman. Nihče ne ve vesti o Zori. Kam je izginila uboga deklica? Težka odgovornost leži na duši mladega plemiča, vtislila je svoj pečat v njegovo lice.

Domov, je pisala, da gre. Menil je, da je odšla z barko na Krk. Ali pa je našla pot v Trst, do Frankola? Foscari se je peljal po Zorinem begu v palačo avstrijskega poslanika. Nicolò Rossi je sprejel generala z napeto vljudnostjo. Vajen je bil slišati o takih, obiskih le pritožbe črez Uskoke, same pritožbe.

"Ne kot general," mu je podal Foscari roko, "ne kot poslanec naše visoke in modre signorije, don Rossi, prihajam v privatnih stvarih." Napetost je izginila z Rossijevega črnkastega lica. Živo je stisnil Benečanovo roko, ga vedel v malo, skrito sobo. "Tukaj sva sama, don Foscari, in jaz sem vam na službo. Nihče naju ne sliši."

"Nihče naju ne sliši?" se je nasmehnil Foscari. "O vi navni Goričan! Vaši slugi so zvesti? Mar ne veste, da ukazujejo naši statuti senatu, da mora imeti štiri vohune v vsaki poslaniški palači? Ne veste, da je general Foscari zelo slabo zapisan pri signoriji in da bo črez pol ure moj obisk in da bo črez pol ure z vami, že vse znano v črni dvorani?"

Rossijev smehljaj je zrazil, da ve vse, to, a da ne pove diplomat nikoli vsega, kar ve. Foscari ga je prosil, da piše senjskemu stotniku, naj pazi na Uskoke, da jih ne zavede želja po maščevanju do neopametnih činov. Piše naj mu, da niso prelomili Benečani gostoljubja senjski siroti. Sama da je odšla. Poštena in čista. Ni treba, da bi jo sramotili Senjani, niti ni treba, da bi sledili njenemu pozivu na maščevanje. Senjski stotnik naj Rossiju hitro odpíše, kako je prišla Zora Senjeninova domov, kako so jo sprejeli. Ali še čaka siroto bratov dom, ali ne? — Tako je prosil Foscari Rossija. Užaljenost Benečana in nežna skrb ljubečega sta govorila iz teh besed. Rossi se je smehljaj.

Težko je čakal Foscari poročila od Vida Gušiča, senjskega stotnika. A ko je dobil "slučajno" na trgu sv. Marka Rossija in mu je izročil Rossi Gušičevo pismo, je prepadel Foscari: Gušič je poročal, da Zora ni prišla v Senj. . . Tolažil se je potem, da je v Trstu. . . Ali barke, ki je prišla tisti dan na Krk, se je vrnila v Benetke. Njeni mornarji in poveljniki so trdili enoglasno, da niso sprejeli v v Benetkah nobene mlade potnice. Kam je odšlo ubogo, nerazsodno dete?

Poročal je Gušič tudi, kako razburjeni so Senjani radi ujetega Milanšiča; da so sklenili z Brinjani, Ledeničani in Novljani zvezo zoper Benečane; da težejo na reškem skveru zopet tri nove ladje. Ali vse to ni zanimalo Foscarija. Zora ni prišla v Trst. To ga je zanimalo. Petero bark je odšlo tisto jutro. Na Turško in v Dalmacijo. Kaj, če je odvedel hudoben človek neveselo deklico za drag denar v turški harem? Če vzdihla Zora v sramoti? Toda ne! Senjanka zna braniti svojo čast. V takem slučaju je našla smrt. Zato sliši tolikokrat v sanjah njen klic. Njega kliče na oni svet. Rad ji bo sledil. . .

Šest tednov je brodiril Foscari po Turškem, iztrošil mnogo zlata. Zaman. Zdaj je pustil vse v nemar. Ne briga se za javnost, ne za svojece. Ogiblje se roditeljev, sestre, svaka. Vseh onih, ki so ga premotili z modro besedo, vseh onih, ki so pomagali Zori v nesrečo. Prosil je dopusta in se zaprl na Giudecchi. Samo pol ure je do dožvega letovišča od Foscarijevega. Vendar ne obišče sestre, ne dovoli, da pride k njemu. Kaj jočejo zanj ti njegovi ljudje! On ostane hladen pri njihovih hinavskih solzah.

(Dalje prihodnjič.)

Ne vemo, kaj imamo, dokler ne izgrubimo.

SEMLJA NA PRODAJ.

Čenjenim rojakom širom Amerike naznanjam, da imam na prodaj več semlje, obrabčene s trdim lesom in sicer v Forest County, Wisconsin. To zemljo je dobili na lahka in večletna odplačila. V onem kraju se bo postavilo cerkev in šola. Na tej zemlji posebno dobro rase in obrodi pšenica, oves, ječmen, riž, koruza, grah, nemiška in rudača detelja, osobito pa krompir, ki je pripoznan kot najboljši na celem svetu; pridelal se ga od 200—400 bušljev na akre, veliko nese tudi sladkorna pesa, katere se v tem kraju lahko pridelal do 20 ton na akre. Cena enega akra zemlje od \$15.00 in višje.

Pišite za pojasnila na

MARTIN LAVRIČ,

1900 W. 22. Pl. Chicago, Ill.

Opomba: Rojakom v Chicagu in bližnji okolici naznanjam, da prodajam tudi hiše in lote v naši naselbini, osobito v bližini naše slovenske cerkve. Vsakdo, kdor je še pri meni kupil kako hišo ali lot, je bil dobro postrežen in zadovoljen, kar vam lahko dokažem s številnimi imeni in naslovi kupcev.

SLUŽBO DOBI

krepak, priletel in zastopen mož, da bo vodil vpenjačo (Elevator). Razumeti mora dobro angleški jezik, dalje mora biti trezen in stannjoč v Jolietu. Tedenska plača \$10.00 za pravega moža. — Stern's Big Store, Joliet, Ill.

DELO DOBI

ženska ali deklica, ki bi pazila na otroke. Lahko delo. Gottlieb, 1823 W. 22nd St., Chicago, Ill.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., ALLEGHENY, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1917:

Predsednik: John Mravints, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

I. tajnik: Frank Trempush, 4628 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Nikolaj Prokšelj, 572 Butler St., Etna, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje \$5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.

Slovinci in Hrvati, kateri še niste pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva ogledati pri II. tajniku Josip Matešič, 5211 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolil in ravno tako zopet ko ozdravi.

Frank Petkovšek

720 Market Street WAUKEGAN, ILLINOIS.

Zastopnik raznih parobrodskih družb. Pošilja denarje v staro domovino in opravlja notarske posle.

Se topla priporočila Slovincem v Waukegan in okolici.

Zemlja. Farma.

Zemlja. Farma.

DRAGI SLOVENC!

Sedaj se vam nudi najlepša prilika za nakup zemlje, ali farne v Marinette in Forest okraju, v severozahodnem delu države Wisconsin, blizu krasnega Greenbay zaliva ob michiganskem jezeru.

Večkrat se je že pripetilo, da je bil kateri izmed mojih rojakov prevaran, ker je kupil zemljo od agenta in je plačal \$200 več od prve roke, kakor pa če bi kupil zemljo od znane Grimmer Land Co., katero zastopam jaz. Ta zemljiška družba da za \$200 bolj po ceni pri 40 akrih kakor pa od agenta; zato ker daje kompanija malo dobička agentu, agent pa prodaja po svojem in zahteva več od vas kakor pa kompanija.

Dragi mi Slovenci! Čemu plačujete v Taylor okraju v Wis. od \$20 do \$30 za akre zemlje tamkaj daleč na severni strani, kjer ni dosti železnic, da bi lahko poslali na trg vaše pridelke?

Sedaj dobite lahko od naše Grimmer Land Co. v Marinette in Forest okraju boljše zemljo in ceneje: od \$16 do \$20 en akre. Tam vodijo tri železnice: Chicago, Milwaukee in St. Paul proga; North-western železnica in pa Soo Line železnica; poleg tega imate v neposredni bližini Greenbay zaliv, pristanišče Marinette in Menominee, od koder vozijo veliki parniki blago po vseh delih Amerike. Od tu plujeta vedno dva velika parnika z imenom gorinavedenih pristanišč, ali mest. Prevoznina na parnikih je kakor znano cenejša, kakor po železnicah.

Usojam si torej uljudno naznanjati, da je znana Grimmer Land Co. s sedežem v Marinette, Wis., pooblastila mene, Mike Zimana za Joliet, Ill. in Will okraj za prodajo zemljišče te družbe.

Naslov prvega slovenskega zastopnika za Grimmer Land Co. je: Mike Ziman, 910 N. Chicago St., Joliet, Ill. Z njim se lahko dogovorite v domačem jeziku; on gre osebno v vsakim kupecem iz Jolietu pogledat zemljo; njemu so oni kraji znani že od devetega leta.

Ako kupite od te družbe 40 akrov zemlje, vam plača družba vse potne stroške za eno družino, v nasprotnem slučaju če pa zemlje ne kupite, morate pa potne stroške sami trpeti.

Ondi se kupi sedaj lahko od Grimmer Land Co. zemljo na 10letna odplačila. Plačati je treba pri 40 akrih takoj samo \$25.00, pri 80 akrih \$50.00; potem jo pa odplačujete 10 let kakor je vaša volja, ali kakor je vam mogoče.

Kateri izmed naših Slovencev bo kupil zemljo od te družbe, se ne bo nikdar kesal. Za vsa nadaljna pojasnila in odgovore se obrnite pismeno ali osebno na zdalej označenega zastopnika.

S spoštovanjem

MIKE ZIMAN

910 N. Chicago Street,

Joliet, Ill.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovanško unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osobito vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem šepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blaginjske za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Pomočnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedne nastančen pregled števila članov po sklađih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Zaloga in prodaja pristnega domačega vina. Točim vedno sveže izborno Hoerberjevo pivo, fine likerje in prodajam izborne smodke. Cenj. gostom je mrzel in topel lunch zastoj na razpolago.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

PRVA-DRUGA NARODNA BANKA V PITTSBURGU

pošilja sedaj denar v stari kraj tudi

PO POŠTI IN PO BREŽIČNEM BRZOJAVU.

Brzjavne pošiljate despo sedaj v kraj približno tekem 5 do 7 dni.

100 Kron velja \$12.--

Brzjavka stane sedaj le \$2.50 za naslov.

Pošiljajte okroglo vsoto; kakor K 100, 200, 500, 1000 itd.

Brž ko dospe brzjavka v kraj, obvestimo in pozneje pošljemo tudi potrdilo iz starega kraja.

FIRST-SECOND NATIONAL BANK

Corner Fifth Ave. & Wood Street, Pittsburgh, Pa.

USTANOVljena L. 1852.

Lastno poslojje.

1. Društvo sv. Jurja, Joliet, Ill. — Predsednik Martin Konda, 308 Jackson St. Tajnik Joseph Panian, 1001 N. Chicago St. Zastopnik Anton Nemanich, star., 1002 1/2 N. Chicago St. — Redna mesec, seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu v solski dvorani.

2. Društvo sv. Jurja, Joliet, Ill. — Predsednik Martin Konda, 308 Jackson St. Tajnik Joseph Panian, 1001 N. Chicago St. Zastopnik Anton Nemanich, star., 1002 1/2 N. Chicago St. — Redna mesec, seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu v solski dvorani.

181. Društvo sv. Jurja, Joliet, Ill. — Predsednik Martin Konda, 308 Jackson St. Tajnik Joseph Panian, 1001 N. Chicago St. Zastopnik Anton Nemanich, star., 1002 1/2 N. Chicago St. — Redna mesec, seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu v solski dvorani.